

БЮЛЕТЕНЬ ПРОВОДУ ОУН

Ч. 2 (5). 1970

Б. Підмогильний

ОБЛИЧЧЯМ ДО УКРАЇНИ

Час від часу трапляється, що й деякі члени ОУН, або й частина її активу, забувають про головну нашу мету, яка єдина виправдує наше перебування на чужині, а саме – про постійну й ефективну допомогу Воякчій Україні.

Допомагати Воякчій Україні можна різними формами й методами нашої багатогранної діяльності, що визначена в планах, схвалених Проводом, як практичне здійснювання постанов IV Великого Збору ОУН. В них детально розпрацьовано й уточнено наші завдання з погляду революційно-визвольної боротьби в Україні, її розвитку і потреб.

Але не всі повністю зрозуміли суть плянів Проводу. Так, напр., декому здається, що наша ізоляція від зовнішнього світу, який нас оточує, повне заперечення його і перенаголошування в ньому самих негативних явищ – це істотні завдання ОУН. Така однобічна оцінка цілого західного світу, повна негачія і поборювання його можуть вплинути негативно і на здійснювання наших завдань за кордоном, що визначені постановами IV Великого Збору. Тоді ролі політичної еміграції взагалі, а зокрема нашої визвольної політики і акції за кордоном – втрачала б своє значення. У такій ситуації логічний висновок тільки один – залишити вільні країни світу і йти у підпілля на Рідних Землях, щоб вести там боротьбу з ворогом. Але треба пам'ятати й те, що без нашої дії за кордонами України визвольна боротьба на Рідних Землях була б повністю ізольована від вільного світу. Особливо важливий для неї відтінок зовнішньої визвольної політики перестав би існувати. Щобільше, зовнішня політика опинилася б виключно в руках всіляких москвофілів, радянофілів, комунофілів, польонофілів і т. д., діяльність яких скерована проти українського національно-визвольного руху та відновлення самостійної суверенної Української держави.

Отже, обезцінювання нашої визвольної політики за кордоном України, відкинення потреби постійно шукати союзників і прихильників нашої визвольної боротьби між народами й політичними діями у вільному світі – це повний політичний нонсенс у боротьбі за визволення поневоленої нації. Такі тенденції суперечні також із постановами всіх Великих Зборів ОУН та із Зверненням Воякчої України до української еміграції.

Крім цього, навіть світові потуги, як ось США, т. зв. ССРСР та інші, шукають союзників у цілому світі. Так москалі в усіх країнах вільного світу мобілізують свої п'яті колони, намагаються опанувати навіть Ватиканські кола та Світову Раду Церков, щоб скріпити й поширити свій світовий фронт, зберегти не тільки свою сучасну імперію, а й поширити її межі коштом поневолення ще вільних народів та мільйонів людей.

Шукання союзників і прихильників української визвольної боротьби між народами вільного світу, навіть такого, яким він є – це не опортунізм, натомість опортунізмом була б наша політична бездіяльність, наша пасивність на відтинку міжнародної зовнішньої політики, на якому діють вороги української визвольної справи, був би наш відступ із широкого світового протимос-

ковського й протикомуністичного фронту. Одночасно ми кинули б увесь тягар визвольної боротьби на плечі нашого воюючого народу на Рідних Землях, навіть не протестуючи проти його поневолення і переслідування. В такому випадку революційність закордонних кадрів, як складової частини цілої ОУН, мала б виключно фразеологічний характер.

Ми завжди вважали і вважаємо, що московська імперія, червона чи біла, - це ворог усього волелюбного людства. З цього нашого переконання і твердження випливає і наше завдання - розгортати світовий протимосковський фронт у цілому світі. Така наша революційна настанова підтверджена і IV Великим Збором ОУН та особливо підкреслена у "Зверненні Воюючої України", яке у свій час її Провід /Провід ОУН на Рідних Землях, Головне Командування УПА і УГВР/, на чолі з ген. Тарасом Чупринкою-Шухевичем, переслав українській еміграції. В цьому "Зверненні" визначено і напрямні та завдання нашої дії-боротьби за кордоном України, підкреслено і особливе значення нашої визвольної політики у вільному світі у користь української визвольної справи. Також в окремих інструкціях та сугестіях Проводу ОУН на Рідних Землях підкреслювано особливе значення АБН, а в підпільних публікаціях /ОУН, УПА, УГВР/ уточнювано вагу й значення цієї міжнародної формації у світовому протимосковському й протикомуністичному фронті.

Виправдати історично наш великий "ісход" з Рідних Земель та існування ОУН за кордоном можна тільки тоді, коли і поза межами України будемо революційно-визвольним авангардом протимосковської і протикомуністичної боротьби. І коли ми на внутрішньо-українському фронті побороємо опортуністичні прояви капітулянтської політики, то таким чином зберігаємо українську еміграцію від шкідливих для визвольної справи впливів, мобілізуємо її фізичні й духові сили та спрямовуємо їх на широкий і багатогранний фронт допомоги воюючій Україні. Головна мета сьогоднішньої зовнішньо-політичної діяльності ОУН-АБН - створити світовий протимосковський і протикомуністичний фронт на базі нашої визвольної концепції, поставити питання визволення України як справу світового значення, здобути для неї приятелів і прихильників, підготувати відповідний ґрунт для успішного завершення нашої визвольної політики у вирішальний час, себто тоді, коли українська революційно-визвольна боротьба на Рідних Землях увійде в свою останню фазу.

Кожна політика, як державних так і поневолених народів, має свою мету, визначену сучасними і майбутніми вимогами, які забезпечують інтереси даного народу. Власне тому, як бачимо, навіть державні народи, більші й менші - США, червоний Китай, Велика Британія, Франція і т. д. - творять альянси, пакти, союзи, шукають приятелів у цілому світі, а одночасно розбудовують власні сили, що є єдиною тривалою передумовою кожного успіху.

Отже, не треба переконувати й нас, що в час безперервної важкої боротьби українського народу на Рідних Землях з московсько-більшевицькими окупантами за національне визволення ми не тільки повинні, а й зобов'язані розгортати дипломатичні й масові політичні акції у вільному світі в користь визволення України. Розклад вільного світу, його пасивне ставлення до української визвольної справи /до речі, таке узагальнювання не відповідає дійсності, для нас шкідливе/ - це перш за все наслідки широкого московського і комуністичного наступу на вільні народи, в тому і на наші позиції, що їх здобуваємо серед них. Найбільшу небезпеку для московської імперії становлять революційні сили поневолених нею народів, головно українського, які можуть розвалити її зсередини. Тому Москва всіма методами й засобами намагається ізолювати український революційно-визвольний рух від подібних рухів інших поневолених народів та взагалі від вільного світу, знищити нашу віру в його остаточну перемогу та в можливість знайти між іншими народами союзників і приятелів української визвольної справи, бо, мовляв, "всі проти нас". Отже, ми мали б добровільно капітулювати, залишити світовий протимосковський і протикомуністичний фронт, чого власне й хоче Москва та намагається досягнути з допомогою своїх п'ятих колон, різних проросійських і комунофільських елементів між народами світу.

Мобілізацію у світі протимосковських і протикомуністичних сил, прихильних українській визвольній боротьбі та творення з ними спільного фронту проти спільного ворога не можна утотожнювати з "орієнтацією на чужі сили", бо в основі нашої дії ставимо розбудову власних сил, як єдину запоруку успішного завершення української революційно-визвольної боротьби. Тому спільний фронт боротьби із співзвучними нам ідейно-політичними силами інших народів - це не коляборація опортуністів із "непередрішніми" або й ворожими до України колами, ані не орієнтація на чужі сили. Натомість до орієнтації на чужі сили можна, напр., зарахувати теляче захоплення червоним Китаєм, як "єдиним нашим союзником", бо він веде протиросійську політику, і одночасно знецінювання усіх антимосковських національних, прихильних Україні сил світу, що підтримували нашу політичну концепцію навіть тоді, коли ми ще були цілком ізольовані на відтинку нашої зовнішньої політики. Мусимо завжди розмежувати дві окремі справи: використання конфлікту між московською імперією і червоним Китаєм для розгортання національно-визвольної боротьби в Україні та в інших поневолених Москвою країнах, як справу нашої тактики, і пропагування орієнтації на червоний Китай, як "визволителя" України, що має такий самий характер, як колишня коляборація деяких українських опортуністичних середовищ і діячів із нацистською Німеччиною. Іншими словами - це була б резигнація з концепції власних сил і орієнтація на новий, тим разом червоний нацизм.

Ми стараємося використати кожную нагоду для скріплення нашої визвольної політики, зберігаючи одночасно її повну незалежність і суверенність. Ми свідомі, що зовнішня політика урядів різних держав часто узалежнена від їх тактики, обставин і розвитку міжнародних подій, тому використовуємо в ній те, що корисне для нашої визвольної справи і відкидаємо та засуджуємо те, що для нас шкідливе. Коли ж, напр., сьогодні національна Іспанія почала переговори з Москвою, то це аж ніяк не означає "банкрутства" нашої дотеперішньої зовнішньо-політичної акції, в тому і між еспанськими державними й політичними колами, завдяки яким на протязі багатьох років ми мали власні, ніким неконтрольовані, радіопередавання еспанської радіостанції. Це саме можна сказати і про національний Китай, бо незаперечним лишається факт, що 15 років тому, головню завдяки національному Китаєві, нам удалося розгорнути нашу політичну акцію на азійському, а згодом і на світовому форумі, пропагувати наші ідеї, нашу визвольну концепцію та здобути значні осяги. Наша підтримка акції на користь національного Китаю, Південної Кореї, Південного В'єтнаму, Філіппін, Японії, Іспанії завжди була узалежнена від їхньої політики супроти московської імперії, комунізму та ставлення до справи визволення України. Отже, це не була і не є орієнтація на чужі сили, навпаки - це політичний міжнародний форум, на якому ми пропагуємо і реалізуємо нашу концепцію розвалу московської імперії і необхідності відновлення УССД, як революційного фактора світової політики.

Нашу зовнішню активність особливо дошкульно відчула Москва і навіть у своєму найголовнішому зовнішньо-політичному журналі "Новое время" /ч. 4. 1970 р./, що виходить сімома головними мовами світу, атакує нашу зовнішню політику та наші широкорозгорнені зовнішні акції. Може й несвідомо, їй допомагають доморослі інтернаціоналісти й критикомани, які проповідують орієнтацію на червоний Китай, ігнорують або знецінюють нашу зовнішньо-політичну діяльність, хотіли б, щоб Україна опинилась самотна у своїй боротьбі, ізольована від боротьби інших поневолених Москвою націй та світових антимосковських і антикомуністичних сил; це означає, що Україна мала б знесилитися в самотній боротьбі з Москвою і втратити віру в свою остаточну перемогу. З погляду нашої визвольної концепції, такі тенденції треба уважати не тільки за шкідливі, а й за диверсійні, вони протиставні постановам Великих Зборів ОУН та випробуваній єдиноправильній визвольній концепції УПА, яка організувала до боротьби з нацистською Німеччиною і московськими імперіялістами національні бойові частини інших поневолених націй, творила з них спільний багатонаціональний фронт, висилала свої відділи у рейд по теренах інших країн, мобілізуючи таким чином революційні сили поневолених народів до боротьби із спільним ворогом.

На азійських антикомуністичних конференціях, на яких вкінці перемогла наша визвольна концепція над ворожими Україні різними "непередрішенцями", брали участь державні діячі навіть світових потуг, як ось Ніксон /у Тайпеї/, сьогоднішній президент США. Так завдяки нашій широкорозгорненій зовнішній політиці та акції, Світова Антикомуністична Конференція у Банкоку схвалила постанову не тільки про необхідність розвалу московської імперії, а також окрему, спеціальну резолюцію в справі визволення України, про її визвольну боротьбу, засудила Москву за переслідування і ув'язнювання українських письменників та взагалі творців духових вартостей, виступила на захист українських політичних в'язнів. Нема сумніву, що в плані політично-психологічної війни з Москвою, як інтегральної частини модерного типу війн теперішньої епохи – це значне досягнення України. Коли Ніксон, теперішній президент США, Кіші, кол. прем'єр Японії, теперішній президент Коста Ріки, прем'єр-міністр Тайланду, сенатори Туреччини /між ними голова Комісії закордонних справ/, Ірану, Сауді Аравії та багатьох інших суверенних самостійних держав уважають за доцільне брати участь у таких міжнародних конференціях, бути їх співорганізаторами, то надто дивним стає погляд, що ми – українці – мали б зрезиґнувати з цього світового форуму /до речі, ми ж були його співтворцями/, який дає нам можливість пропагувати нашу справу та організувати світовий політично-ідейний фронт проти московського імперіялізму й комунізму, знаючи, що резигнація з нашої дії міжнародного обсягу принесла б користь тільки Москві, її агентам та всім єдиномісливцям і ворогам України.

В ідеологічній і термоядерній добі незвичайно велике значення мають психо-моральний та ідейно-політичний чинники. Передумовою повстансько-партизанської війни є війна політична, яка мусить вестися і одночасно з війною партизанською. Обидві ці форми боротьби з ворогом, як нерозривні частини одного фронту – це альтернатива до атомової війни. Ця аксіома сучасної доби така очевидна, що не розуміти її – це означає жити поза сучасною епохою і сучасним простором. Москва на протязі десятків років готувала свій ідейно-політичний наступ на інтелектуальну еліту Окциденту і наслідки її наступу вже бачимо. Так ліві студенти й ліві професори стали знаряддям п'ятої колони Москви. Сьогодні її ідеї пропагується з катедр західних університетів, як ідеї "прогресу", що мають створити "кращий світ". Отже, ідейно-політичний наступ Москви на цілий світ – тотальний, а ми мали б мовчати? Ізолюватися від антимосковської і антикомуністичної акції на Заході не лиш ідейної, а фізичної, замість її ініціювати, згідно з нашою визвольною концепцією.

Наша боротьба з московським імперіялізмом і комунізмом на закордонному відтинку – багатогранна. До неї належать і наші масові демонстрації перед московсько-большевицькими амбасадами в Нью-Йорку, Лондоні, Оттаві, Вашингтоні, Торонті, Монреалі, Бонні та в інших містах західних країн. До неї належать і демонстративні відзначування десятиріччя з дня геройської смерті сл. п. Провідника С. Бандери, що згинув із рук московського вбивці, двадцятиріччя з дня смерти Головного командира збройних сил України – сл. п. ген. Романа Шухевича-Чупринки, річниці смерти Голови уряду УНР Симона Петлюри, Вождя ОУН полк. Євгена Коновальця, бо вони віддзеркаляють суть нашої визвольної боротьби і вдаряють по московських варварах-окупантах, що мордують наших провідників.

Зокрема цього року, що його Москва оголосила "роком Леніна" – творця найбільш тиранської імперії світу, деспота й народовбивцю, – ми повинні розгорнути широку й масову акцію, демаскувати цього деспота і його твориво СССР та заходи деяких кіл на Заході, в тому і ЮНЕСКО, відзначати злочинця Леніна, як "гуманіста". З ініціативи української делегації, Світова Антикомуністична Конференція в Банкоку схвалила проти відзначання т. зв. Року Леніна відповідні резолюції.

До наших протимосковських і протикомуністичних акцій у західньому світі, головню до демонстрацій, треба залучувати і народи даних країн, зокрема молодь, вести їх під прапорами з нашими гаслами та ідеями. Револуційні процеси в Україні, особливо

серед молодой генерації, ідейно-політичний бій з московськими окупантами на Рідних Землях – мусять мобілізувати до чину й нашу молодь за кордоном, зокрема в різних західних університетах, опанованих промосковськими й комунофільськими елементами.

Події в Україні мають значний вплив на українське молоде покоління, навіть третє, як це бачимо за океаном, що виросло вже на чужині. Подекуди, напр., у Канаді, до того творчого ферменту спричинилося і дискримінуюче ставлення до неанглосаксів і нефранцузів. Формула: британці, французи та інші – викликала активну реакцію молодих українців і українок, які усвідомили собі, що коріння їхньої духовости не англосакське і не французьке, а тільки українське.

Молоді українські студенти у західних університетах, головню за океаном, захоплені відважним спротивом української молоді й молодой інтелігенції в Україні проти русифікації, її боротьбою за духові скарби української нації і її державну суверенність, протиставляться процесам інтеграції і змагаються за самоствердження української національної спільноти на чужині, як нерозривної, інтегральної частини цілої української нації. Цей факт, що вони вже відчують свою національну окремішність і приналежність, без будь-якого почуття меншевартости, є доказом, що починається бурхливий процес відродження молодого українського покоління на чужині, якому треба всебічно сприяти. Не зважаючи на те, що частина цієї нашої молоді ще добре, напр., не опанувала української мови, проте серце в неї і духовість її вже стають українськими. І треба обережно, із зрозумінням, а не по-менторськи, підходити до цієї нашої молоді, допомагати їй знайти правильний напрямок дії, а не "повчати" її, як дітей, не стримувати її динаміки, що починає виявлятися навіть у радикальних діях, себто і у фізичних зударях з промосковськими і прокомуністичними колами, у виступах проти національної зневаги і дискримінації, в обороні української національної гідности. Пам'ятаймо, що повне українство нашої молоді відродиться лиш у боротьбі, у самоусвідомленні, що духово-культурні коріння її тільки в українській нації, а не в оточенні, в якому вона живе – англосакському, французькому, німецькому, еспанському, італійському чи в якомусь іншому. Молодим українцям і українкам, що ще не опанували повністю української мови, треба давати – поруч української – і нашу англومовну чи франкомовну літературу, напр., "Юкренієн Ревю", бо ознайомлювання її з українською культурою і політикою чужими мовами буде також стимулом до вивчання і повного опанування української літературної мови.

Особливе завдання має Юнацтво ОУН, як аванґард української молоді на чужині. Ідеологічна і взагалі інтелектуальна підготовка Юнацтва ОУН має одночасно бути запорукою свідомої активности кадрів молодих націоналістів як між загальноукраїнською, так і між чужинецькою молоддю. З Юнацтва ОУН повинні виходити провідники не тільки для самого Юнацтва ОУН, а й взагалі для української молоді. Під його впливом мають розгортатися динамічні акції української молоді на багатогранному фронті нашої боротьби з ворогом. Українська молодь повинна ангажувати до боротьби за українську справу, за нашу визвольну концепцію і наші ідеї також молодь інших народів, головню в університетах. Впливати, напр., на студентів інших народів, щоб вони – відвідуючи СРСР – протестували, розгортали транспаренти в Києві чи Москві в користь визволення поневолених народів, головню українського, засуджуючи терор, народовбивство і людинобивство. Напр., кількох шведських студентів розповсюджували в Москві листівки в обороні Юрка Шухевича та переслідуваних шестидесятників.

Обличчям до Воюючої України! – гасло, напрямок для тієї української молоді на чужині, яка починає жити революційно-визвольними процесами нашої нації і прагне пов'язати свою дію з визвольною боротьбою на Рідних Землях. Мусимо дати вільний шлях українській молоді у її акціях різного типу, зокрема протимосковських і протибольшевицьких, включно з її протестами на захист української культури і національної гідности, проти асиміляції та проявів опортунізму. Такою реакцією на зневагу української культури був, напр., протест української студентської молоді на Шевченків-

ській Академії у Вінніпегу, зорганізованій КУК-ом, програма якої була засмічена неукраїнськими розваговими пісеньками. Жодних здорових, в тому і внутрішньоукраїнських, починів української молоді не треба обмежувати, не зважаючи на те, що частині нашого суспільства на чужині вони можуть видаватися надто "революційними" і "немодними" в оточенні, в якому живемо.

Треба заохочувати і залучувати нашу молодь до активної участі в нашій пресі та літературі. Це дуже великий відтинок, який найбільше в нас занедбаний. Молодь мусить мати можливість обговорювати всі актуальні проблеми на сторінках нашої преси так само, як і старші, а в пресі для молоді повинна писати перш за все молодь. Власне тому наш офіціоз-місячник "Визвольний Шлях" дає свої сторінки до диспозиції нашої національно-свідомої творчої молоді, заохочує її проявляти себе в українській літературі. Ідуть також заходи відкрити у "Визвольному Шляху" окремий розділ - "Трибуну молодих", що буде мати свою редакційну колегію, а на сторінках якої зможуть проявити себе молоді наукові й політичні сили, молоді поети, письменники і літературознавці, молоді публіцисти й журналісти. Старші члени ОУН, особливо інтелектуальні працівники, повинні заохочувати молодих авторів включитися в ініціативу редакції "Визвольного Шляху", щоб "Трибуна Молодих" у нашому офіціозі-журналі дійсно стала форумом творчого молодого покоління, яке бореться за українські ідеї пером і чином. Щоб з тієї "Трибуни" ішла ініціатива для розгортання багатогранної визвольної дії нашого молодого покоління на чужині й молоде покоління в Україні бачило, що його ровесники-українці у вільному світі живуть національними ідеями і гідно сповняють свої обов'язки супроти воюючої Батьківщини.

Необхідно залучувати молодих авторів і до наших англomовних чи іншомовних журналів - "Юкренієн Ревю", "АБН-Кореспондент" та інших.

Обличчям до України! - це означає весь час тримати руку на живчику революційно-визвольних процесів в Україні, пропагувати у вільному світі ті самі ідеї, що є рушійними в нашій національно-визвольній революційній боротьбі, організувати світовий проти-московський і протикомуністичний проукраїнський фронт як дійовий, так і ідейно-політичний. Коли сьогодні промосковський і прокомуністичний фронт іде по через народи світу, бо Москва всюди має свої ідейні п'яті колони, то проукраїнський і проабеєнівський світовий фронт має охоплювати цілі нації чи великі їх складові частини під універсальним гаслом "Воля народам - воля людині!", що доповнене сьогодні другим актуальним гаслом - "Київ проти Москви!". І коли цього року збаламучена частина деяких народів у західньому світі відзначає "Рік Леніна" - народовбивці й тирана, то ми висуваємо, зокрема молодому поколінню, найбільш шляхетну постать наших часів - ген. Романа Шухевича-Чупринку, що 20 років тому згинув геройською смертю в боротьбі з московськими варварами, найбільшими ворогами всього волелюбного людства. Отже, Рік Чупринки - проти "року" злочинця Леніна.

Мобілізуймо у вільному світі всі духово, морально й ідейно здорові сили до спільної боротьби з найбільшими ворогами свободи націй і народів - московськими імперіялістами. Стимулюймо нашу молодь, щоб вона розгорнула всюди широкий фронт боротьби за ідеї Києва, за ідеї безсмертного ген. Тараса Чупринки-Шухевича у двадцятиріччя з дня його геройської смерті.

=====

З НАЙНОВІШИХ ДОКУМЕНТІВ І ВІСТОК З УКРАЇНИ

Українці!

15 жовтня 1969 р. минає 10 років з дня трагічної смерті керівника Української Визвольної Боротьби - Степана Бандери.

15 жовтня 1959 року в місті Мюнхені /західня Німеччина/ було вбито революціонера провідника ОУН, який все своє життя віддав служінню українському народові та його боротьбі за Українську Соборну Самостійну Державу.

Їм не намагались вороги замести сліди свого злочину, але правди ніколи і нікому не вдалось приховати. Вороги вважали, що вбиваючи С. Бандеру їм вдасться знищити українські революційні сили, задавити волелюб'я і дух українського народу. Вбили С. Бандеру, але не вбили української самостійної ідеї, не знищили волелюбного духа українського народу.

Хто ж вбивця? Убивця Богдан Сташинський, уродженець села Борцовичі, біля Львова. Це його протягом років готували до цього злочину органи КДБ. За виконання вбивства Верховна Рада СРСР нагородила злочинця орденом Червоного Прапора. Тодішній голова КДБ СРСР Шелепін особисто вручив цей орден Сташинському. Але вбивця зрозумів, що виконавши завдання КДБ він їм вже не потрібний і його постараються знищити як свідка злочину, тож вирішив використати останню можливість, втік зі Східного Берліна в ФРН і тут віддав себе в руки правосуддя. Сташинський викрив перед цілим світом на процесі в Карлсруге, хто його готовив, хто фінансував підготовку, чия рука керувала ним і хто його нагородив за здійснений ним злочин. Сташинський викрив брехню, поширювану радянською пропагандою про те, що Степан Бандера згинув по волі Оберлендера. Смерті С. Бандери бажав уряд СРСР і його КДБ.

Загинув С. Бандера, але боротьба не припинилась! Боротьба за Українську Соборну Самостійну Державу продовжується і триватиме до переможного кінця!

Слава Україні!

/Ця листівка була розповсюджувана в Україні у 10-ту річницю з дня смерти сл. п. Степана Бандери/

* * *

В с. Тухолька Сколівського району, Львівської області в свій час голова колгоспу і голова сільради розширяли площу колгоспного складу і поламали у церкві різьблений іконостас. Церква і іконостас пам'ятник архітектури. В 1969 році Товариство по охороні архітектурних пам'яток вирішило реставрувати цю церкву та іконостас. Коштів і робочої сили не було, тож товариство звернулось по допомогу до населення. Між населенням і товариством та реставраторами дійшло до згоди, що після реставрації дозволять відкрити церкву і на /празник в селі/ другої Пречистої /21-го вересня/ відправити службу Божу. Після реставрації безплатною селянською допомогою представники радянської влади з району /в Скольому/ і області категорично заборонили відкривати церкву для богослужіння. Натомість вирішили зробити там музей. Вже підвезли гіпсові погруддя К. Маркса і В. Леніна. Населення зрозуміло цей обман і заперестувало. На церкву повісили другий замок, на роботу в радгосп ніхто не пішов. 16 днів біля радгоспної худоби ходили тільки школярі та вчителі. Щоб не пропав урожай льону, з райцентру вигнали всіх робітників і службовців вибирати цей льон, кормити і доїти худобу. 5 жовтня 1969 року ще ніхто не косив вівса і не копав картоплі, хоч вже давно пора було збирати урожай і на горах випав сніг. Зі Скольного, Стрия та Львова прибули наряди міліції і КДБ. Стихійний страйк налякав усіх правителів. На розбір справи приїхали представники ЦК КПУ і Львівського обкому партії. КДБ вишукувало організаторів страйку, але тому, що їх не було, заарештували 3 осіб, які їм видались підо-

/продовження на стор. 11/

Мартин Сулятич

IV ВЕЛИКИЙ ЗБІР ОУН І НАШІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ /До проблеми законности й етичности/

Час від часу доцільно пригадувати наші завдання, щоб завжди мати на увазі головну мету ОУН, бо в щоденній праці, заабсорбованій різними місцевими, побутовими й актуальними справами, трапляється, що головна мета ОУН стає абстрактною і її інтерпретується крізь окуляри буднів.

Закон й етичний імператив членів ОУН

В Устрою ОУН, частина I /т.2/, написано: "Найвища мета ОУН - здобути Українську Суверенну Соборну Державу, закріпити, розбудувати і забезпечити її, створити передумови для всебічного розвитку всіх творчих фізичних і духових сил української нації".

Щоб досягнути свою головну мету, український нарід мусить перемогти своїх ворогів, а в першу чергу - свого найжорстокішого й найбільшого ворога. "Головним ворогом українського народу, як також і інших народів, є російський імперіялізм і шовінізм..." /Постанови IV В.З. ОУН, "Основні елементи української революційно-визвольної стратегії", т. 5/.

ОУН визначає такі основні передумови в досягненні нашої головної мети: надійні організаційні кадри, керівництво визвольною боротьбою, спільний фронт визвольних протиросійських рухів поневолених Росією народів, ефективна зовнішня діяльність /див., там же, т. 4/.

Отже, ОУН служить найвищим національним інтересам, а знищення російської імперії веде до відновлення Української держави. Єдиний шлях, який провадить до розвалу російської імперії і відновлення Української держави - це національно-визвольна революція та спільний фронт поневолених і вільних народів проти Росії. З цього ствердження випливає, як для Проводу ОУН, так і для всіх членів, зобов'язання постійно дбати про концентрацію всіх сил та засобів для досягнення головної мети, якій треба підпорядкувати всі інші наші завдання і потреби. На Проводі ОУН тяжить етична відповідальність не лише перед цілою Організацією, а й перед нацією, тому він зобов'язаний керуватися головною настановою, яку популярно називаємо гієрархією вартостей.

З проблемою цілеспрямованості ОУН пов'язані й проблеми законности та етичности. Поняття законности в ОУН означає, що ціла Організація, себто провідний актив і всі члени, зобов'язані виконувати постанови Великого Збору ОУН. Насамперед мусить бути усвідомлення потреби придержуватися й послідовно виконувати постанови Великого Збору ОУН. Цей другий аспект правовості в ОУН пов'язаний з проблемою етичности. Маємо на думці, не етичність самих постанов Великого Збору ОУН, а відношення до них і їх здійснювання. Взявши до уваги, що постанови Великого Збору як у відношенні до нації, так і до Бога - етичні, треба вважати здійснювання цих постанов за етичне поступування членів, а невиконання їх - за неетичне.

Правова дія Проводу і його етичне поступування /дві сторони виконности/ дуже важливі ознаки сили, живучості, ціле-усвідомлення та ідейності членів Організації. Законність означає, що схвалені постанови не є нереальними голосними фразами, а дійсними й правдивими твердженнями; що постанови найвищого законодавчого органу ОУН - Великого Збору - віддзеркалюють погляди і прагнення членів Організації. Законність означає також відчуття відповідальности Проводу в здійснюванні схвалених постанов, і відчуття членів у виконванні доручень Проводу. Наприклад, IV В.З. ОУН схвалив таку постанову: "Постійно перевіряти стан готовости членських кадрів і виконність їх обов'язків" /"Завдання ОУН на сучасному етапі", част. III, т. 3, В/. Законність означає, що члени ОУН постійно мають перед своїми очима головну мету та гієрархію вартостей Організації. Добре ознайомлені з головними постановами, які стають реальними, актуальними, щоденними орієнтирами нашої дії.

Важливість етичності виконності постанов В.З. ОУН в першу чергу є у здоровій насазі членів, у свідомості великої відповідальності перед цілим народом, у сумлінності виконання постанов, незалежно від примусу, у самоперевірці правильності шляху, обраного Організацією.

Перешкоди

Члени ОУН мусять докладати всіх зусиль, щоб переборювати різні перешкоди на шляху здійснювання постанов IV Великого Збору та підвищування свого ідейно-етичного рівня. Головні перешкоди такі:

а/ розпорошеність членів по багатьох країнах, у яких існують різні умови життя і діяльності, а пристосування до оточування має певний вплив на світогляд та політичну концепцію наших людей, наслідком чого виникають розбіжності та різноманітність поглядів;

б/ діяльність ОУН розтягається на багато десятиліть, що спричинює проблему поколінь та віку й утруднює усім клітинам Організації однаковою мірою виконувати свої завдання;

в/ складність та різноманітність проблем, що їх Організація мусить розв'язувати, спричиняються до затрачування гієрархії вартостей і головної візії, викликають і різну інтерпретацію завдань Організації та перенаголошування того чи іншого відтинка, на якому члени працюють довгий час;

г/ слабе й епізодичне функціонування внутрішньо-організаційного вишколу та набування політичної освіти /до цієї проблеми IV В.З. ОУН схвалив таку постанову: "Практичне здійснення цих важливих завдань узалежене великою мірою від якості її /ОУН/ членських кадрів... ОУН вирощує у своїх рядах людей з високими прикметами характеру і моралі, з глибоким інтелектом та розумінням завдань супроти нації... з ясним розумінням цілей і методів..." - "Завдання ОУН", III, т. 1/;

г/ розклад гієрархії вартостей, що є наслідком щоденної, буденної праці та безпосередньої участі членів у праці середовищ, часто ворожо наставлених до генеральної лінії ОУН;

д/ різнорідне розв'язування довгореченцевих проблем спричинює внутрішньо-організаційні конфлікти, які приводять навіть до фракційности, що утруднює як організаційним клітинам, так і членам рівнорядно виконувати єдину постановку;

є/ зовнішні впливи чужих, неприхильних, шкідливих і, врешті, ворожих ідей та сил теж залишають на членстві якийсь свій осад, тому стають перешкодою для всецілого та оптимального здійснювання завдань, що впливають із постанов IV Великого Збору ОУН.

Зміст цілеспрямованої дії

Вимогою часу є вести енергійну визвольну політику в цілому світі, а не лише в східно-європейському районі. Азійський фронт проти Росії не менш важливий ніж західний фронт. Мусимо наголошувати культурну й політичну антиподичність між визвольними націоналізмами і російською імперіялістичною нацією: Київ проти Москви! - це два полюси, що характеризують суть конфлікту між революційними національними рухами і комуністично-шовіністичними силами Росії. Мусимо постійно поглиблювати і загострювати цю ворожість між злом і добром, а не проповідувати коекзистенцію чи будувати мости для контактів із ворогом.

Сьогодні наш визвольний націоналізм виразно підняв прапор, на якому написано: Хрест проти Маркса і Леніна! Наш бій також світоглядний, релігійний, філософічний, а не тільки політичний, соціальний і економічний!

Наша визвольна концепція і стратегія виразно висловлені в кличі: Свобода народам - свобода людині! Україна стала носієм нового справедливого міжнародного ладу, в якому усі нації - великі й малі - будуть повністю вільні, створять власні суверенні держави у своїх етнографічних межах. Не буде імперіялістів-поне-

волювачів, ні народовбивства, ні шовіністичних месіянстів. Рівночасно, людина буде свободна, над якою не тяжітиме жодна тиранія, диктатура, деспотія, тоталітаризм. В гармонійному поєднанні з інтересами цілого народу, людина користатиме з усіх, даних їй Богом прав. Зокрема гідність, безпека, добробут, свобода кожної людини будуть у високій пошані. Тому ОУН безкомпромісово поборює людино-ненависницький комунізм і марксизм /теж націонал-комунізм/, імперіялізм, безбожництво, колективізм, діалектичний матеріалізм, диктатуру пролетаріату, т. зв. советський патріотизм – уосіблення імперіялізму й яничарства. ОУН також у війні з ленінізмом – модерною формою російського імперіялізму.

Організаційні завдання

На основі постанов IV Великого Збору ОУН, головним завданням Проводу є спрямувати Організацію і суспільство лицем проти головного ворога – російських імперіялістів. Пригадаємо відповідну зобов'язуючу постанову: "ОУН вважає своїм основним завданням плянову і координовану дію проти російського імперіялізму та комунізму і залучення всієї української спільноти на всіх теренах дії Організації до цієї боротьби" /"Внутрішня політика ОУН", В, 4/.

Провід має право й моральний обов'язок /даний йому IV В.З./ вимагати від усіх членів реалізувати постанови Великого Збору. З постанов IV В.З. ОУН випливає і рішуча вимога максимальної централізації діяльності всіх організаційних клітин та зосередження всіх наших сил на найважливіших завданнях, визначених постановами і Проводом. Побутові, просвітянські, сутоеміграційні, суспільницькі, культурницькі та інші ділянки мусять належати відповідним установам, а не Організації, як її самоціль чи головна мета. Організація Українських Націоналістів, як і колись за Євгена Коновальця і Степана Бандери, має концентрувати свою діяльність на відтинку фактичної боротьби за визволення України і відновлення Української держави.

ОУН не може бути ще одною суспільно-громадською організацією чи партією із загальновідомим членством та програмою діяльності суспільних товариств. Навпаки, ОУН мусить бути цілком відмінна від суспільних організацій як своєю формою, конспірацією членів і внутрішньої дії, так якістю та добором членів, а найважливіше – своєю державницькою цілеспрямованістю. Про суть Організації IV В.З. схвалив: "Для успішного завершення української визвольної боротьби необхідна розбудова сильної революційної організації – ОУН... Головне завдання ОУН – організувати і виховувати політичний актив, свідомий своїх завдань, формувати таку революційну політичну силу, яка постійно вестиме народні маси до боротьби за розвал московської імперії і побудову української держави" /"Завдання ОУН на сучасному етапі", част. III, т. 2/. А далі: "Щодо окремих оперативних завдань і членських кадрів: ОУН мусить "бути завжди в авангарді боротьби за визволення українського народу і рівночасно брати активну участь та давати допомогу визвольним організаціям інших поневолених Москвою народів, зокрема по лінії АБН..." /там же, т. 4/.

Головним внутрішньо-організаційним завданням повинно бути постійне поборювання явища т. зв. естеблішменту, себто трактування організації як самоціль, а владу в ній як засіб персонального вивершення чи користи і громадського престижу. Треба все і всюди пам'ятати, що: "ОУН... служить виключно інтересам української нації..." Жодний пост в Організації не повинен бути трактований як досмертна посада, тому треба докласти всіх зусиль, щоб створити відповідні умови для активізації молодших поколінь, зокрема студентства.

Необхідне також періодичне оновлювання революційної моральності кадрів: не того вважати за революціонера, хто сам себе таким безпідставно декларує. Моральність членства мусить бути перевірювана політичною революційною активністю. З одного боку, посилити рекрутування до Організації людей державницької, революційної настанови, а з другого боку – треба зміцнити перевірку тих членів, що фактично перестали бути націоналістами-революціонерами.

Необхідно звернути більшу увагу на підготовку таких кадрів, які дуже потрібні: дипломатів, журналістів, перекладачів на різні світові мови та знавців державних наук, очевидно, з націоналістичним світоглядом. Врешті, вирощування нових провідницьких кадрів, що дуже актуальне для Організації. Всіх надійних молодих людей, навіть одиниць, треба скеровувати на головний відтинок дії, загострювати і кристалізувати їх погляди в конфронтації з конфліктовими ситуаціями та у відважних ударах як і з ворогом, так і з тими, що інакше думають. Згідно з організаційною стратегією, ми повинні прамувати до максимальної монолітності і централізації дії, а впарі з тим респектувати свободу вислову думки і вияв творчої дії. Треба робити всі заходи для максимального піднесення політизації суспільства, його динаміки та протиросійської ідейної войовничості.

=====

З НАЙНОВІШИХ ДОКУМЕНТІВ І ВІСТОК З УКРАЇНИ

/продовження із стор. 7/

зрілими. Кожний день ходили по хатах групи агітаторів і умовляли йти на роботу, просили, грозили, декому попало під ребра; гучномовці днем і ніччю попереджали людей про посилення репресії. І лише на 17-ий день люди почали помалу виходити в радгосп на роботу. Результат: не відкрили церкви, не відкрили і музею. Представники селянства с. Тухольки їздили в Москву до патріярха Олексія, хоч довго вони там сиділи, проте на аудієнцію патріярх Олексій і його прислужники делегатів не прийняли. Лише якийсь там секретар заявив, що їм в с. Тухольці церква не потрібна.

* * *

Ведеться обробка населення на необхідність війни з Китаєм. В Монголію введені війська СРСР. В Казахстані створено новий округ. Випусників інститутів беруть насильно на два роки в армію. Призиваються всі спеціальності, холостяки і жонаті. Військомати уточняють всі дані військово зобов'язаних і не знятих з воєнного обліку осіб. Міліція перевіряє паспорти в населення. Як твердять лектори, СРСР готовий віддати Китаєві 35000 квадратних кілометрів території, щоб китайці знову стали такими друзями як раніше, але китайці кажуть: "Наперед поверніть територію, а потім будемо говорити про дружбу і ненапад".

ВІД РЕДАКЦІЇ:

Повищі інформації збігаються з офіційною протикитайською пропагандою, яку ведеться на сторінках советської преси. Однак з іншого джерела є оцінка, що фактичне вістря є скероване проти західних, особливо американських "імперіялістів", хоч про те дуже голосно не говориться. Тому в нашій аналізі мусимо бути обережні, відмежовуючи пропаганду від фактів, а про деякі такі факти подаємо нижче.

х х х

Шалену пропаганду ведеться тепер проти Ізраїля, а в обороні арабів. На партійних сходах лектори кидають дещо світла на причини такого ставлення Кремля. Мовляв, Нассер більш заслужений, як сто героїв Советського Союзу, бо дав для СРСР військові бази в Єгипті і в інших арабських країнах, через що большевики легким коштом стали співпартнерами у важливому середземноморському басейні. Араби мобілізують кількамільйонову армію,

/продовж. на стор. 13/

МОРАЛЬ І ДИСЦИПЛІНА

Організація Українських Націоналістів це не партія, що заступає права, привілеї і інтереси якоїсь групи народу. ОУН - експансивний ідейно-політичний рух, що мобілізує найширші кола своїх і чужих до праці й боротьби, щоб вибороти і забезпечити українській нації підметність, силу і добробут, честь і славу у Самостійній Соборній Українській Державі. Відповідно до таких важливих і широких завдань, застосовуються властиві форми і методи праці та загострені вимоги до членів ОУН.

Організація Українських Націоналістів не вербує членів шляхом пропаганди і закликів, а добирає і приймає у члени з-поміж найбільш ідейних українських патріотів тих, хто в найглибшому переконанні визнає програму ОУН і добровільно, із внутрішньої потреби, прагне стати її членом та чесно сповняти свої обов'язки, складає організаційне приречення на досмертну вірність ОУН і її Проводові. Отже, членами ОУН можуть бути лише ідейні, характерні, чесні і високої моралі люди.

Устрій ОУН, засади її дії та суворі закони обґрунтовані дійсними вимогами обставин, про що знає кожний відповідальний і досвідчений член. Аджеж вже від самих її початків, Організацію Українських Націоналістів постійно й жорстоко переслідують окупанти України та їх союзники як на рідних землях, так і на еміграції /убивство сл. п. Коновальця, Бандери та інших/. Сьогодні обставини існування і діяльності ОУН не змінилося на краще в Україні, а в т. зв. вільному світі аналітичний і передбачливий спостерігач мусить брати до уваги всі ті небезпеки і загрози для ОУН, що випливають з агентурної дії ворога та з наслідків можливих міжнародніх зговорень, особливо з Москвою, на нашу некористь.

Організація здійснює свою програму боротьби не зважаючи на сприятливість чи несприятливість обставин. Вона діє за всяких умов, бо Україна поневолена і того вимагає наша визвольна справа. Іншими словами, ОУН і її члени мають робити не те, що можуть, а те, що треба. У плануванні дії та різного роду акцій ОУН, що їх треба реалізувати, Провід покладає на членів ОУН, на їх ідейність, організаційну готовість і здисциплінованість, себто - на організаційну мораль, що сильніша за фізичну силу і високу техніку. Провід ОУН не міг би планувати і провести будь-якої акції, якщо б виконавці її, себто члени ОУН, не мали відваги і почуття обов'язку, дбали перш за все за себе самих і боялися за власну шкуру. Іншими словами - власні вигоди й інтереси ставили б понад інтереси нації. Про такий чи подібний моральний стан членів ОУН не можна навіть думати. Головну роль в ОУН відіграють організаційна дисципліна і мораль.

Дисципліна. Маємо на увазі зобов'язання члена ОУН до:

а/ України, б/ Організації Українських Націоналістів, в/ себе самого.

а/ Зобов'язання члена ОУН до України визначається активною боротьбою за здійснювання ідей української нації, завершенням яких на сучасному етапі є Самостійна Соборна Українська Держава, згідно із заповіддю націоналіста: "Здобудеш Українську Державу, або згинеш у боротьбі за неї".

б/ Член ОУН зобов'язаний вірити, що саме ОУН найкраще і найуспішніше служить інтересам української нації і її боротьбі за Соборну Українську Державу. Він консеквентно здійснює програму боротьби ОУН, здисципліновано підпорядковується зобов'язуючим організаційним законам, постановам, наказам і дорученням, респектує свій організаційний провід і уважає за своїх друзів усіх інших членів ОУН.

Член ОУН не може належати до іншої ідейно-політичної організації чи партії, як не може і визнавати іншої влади і підкорятися їй - /чужим богам/, хіба за виразною згодою чи на доручення зверхніх чинників ОУН.

в/ У відношенні до себе самого, член ОУН не повинен ставити менш суворих вимог, як до іншого члена ОУН, а зокрема - до свого

підвладного. Доручене йому завдання виконує сумлінно і точно. Праця над собою, щоб здобути відповідне знання та організаційний досвід, як і гартування свого характеру, зумовляє не лише удосконалення власної індивідуальності, а зростання сили Організації, яка у виконванні своїх завдань потребує розумних, досвідчених і характерних людей. У випадку суперечностей між особисто-приватними і організаційними інтересами, член ОУН мусить відкидати все те, що є некорисним для Організації.

Мораль. Підкреслюємо два аспекти. Один виявляється в ідейності, організаційній готовості і дисципліні члена ОУН. Другий аспект моралі це притаманність культурної і цивілізованої людини, що засвоїла собі і плекає добрі звичаї і обичаї своєї національно-релігійної спільноти і оточення. Цей другий аспект наголошується не слабше ніж перший, бо член ОУН має мати обличчя людини, якої Організація, як націоналістичний рух, потребує для мобілізування найширших кіл української громадськості до праці й боротьби за Самостійну Соборну Українську Державу.

Конспірація. Організація не може приховувати своїх ідейно-політичних позицій, бо це не є її метою. Натомість, форми і методи праці ОУН мусять бути конспіровані все і всюди, навіть і тут, у т. зв. вільному світі, щоб наша діяльність не була утруднювана або передчасно паралізована безпосереднім чи потенціальним ворогом, який нас постійно інвігілює, а навіть пробує впустити свого шупальця у наші ряди. Протизасобом для цього є випробована у безпосередній боротьбі з ворогом, колись суворо респектована, а тепер легковажена, конспірація. Вона зобов'язує членів ОУН говорити про організаційні справи лише з тим, з ким треба і на відповідному місці, та рівночасно забороняє членам робити з організаційних справ предмет розмов з членами родини і приятелями, а найсуворіше – при чарці горілки чи склянці пива в шинку або на інших публічних місцях. На питання, що нового в Організації? -- поручати зацікавленим співбесідникам опубліковані організаційні видання і публічні доповіді з нашими прелеґентами.

Ці суворі вимоги до члена ОУН не подумані на те, щоб у людині вбивати індивідуальність. Навпаки, вони, ці вимоги, вирощують індивідуальність у членові ОУН. Прикладом можуть бути ордени чи чини з їхніми суворими законами, що в історії мають велике значення. ОУН, диспонує кадрами з високими моральними вартостями, може рахувати на довір'я власного народу і чужинців та на успіх у боротьбі за досягнення найвищої мети.

=====

З НАЙНОВІШИХ ВІСТОК З УКРАЇНИ

/продовження із стор. 11/

озброєну і вишколювану большевиками, яка незабарі буде готова напасти на Ізраїль. Мовляв, один удар арабських армій і советської військово-морської флотії знищить назавжди Ізраїль. В результаті арабський світ і ціла Африка будуть відколені від капіталістичного світу.

Інформуючи про стан війни у В'єтнамі, подається також деякі конкретні дані, про заангажовання большевиків у ній. Один день війни у В'єтнамі коштує СРСР шість мільйонів карбованців, а кошти ці постійно зростають. Понад тридцять тисяч тонн військового вантажу доставляє СРСР щомісячно для в'єтнамських комуністів.

Оправдуючи інвазію Чехо-Словаччини, бо Америка і Західна Європа хотіли перетворити її на плацдарм дальшого походу на схід, подаються на лекціях деякі "сугестії", які, як нам тут вже відомо, переводиться в життя, напр., що потрібно ізолювати мільйон буржуазно-демократичного елементу, виключити з КПЧ півтора мільйона членів, які проникнули в КПЧ з інших партій і з інших мотивів, необхідно ізолювати, або розстріляти понад сорок тисяч чесь-

/продовження на стор. 18/

М. С.

БУДЬМО ЧУЙНІ! ДЕЗІНФОРМ - ДІЄ!

Московська політика супроти Організації Українських Націоналістів чи взагалі Українського Революційно-Визвольного Руху - двоторова. З одного боку, йде фронтальний наступ, щоб знищити український націоналізм, як визвольно-революційний рух, а з другого боку - застосовуються різноманітні заходи, щоб знищити наш рух зсередини, розбити його на розсварені групки, себто на групки внутрішніх непримиренних антагоністів, затерти його ідеологічну чіткість, зменшити його силу ударности та політично й морально скомпромітувати; одним словом - звести його нанівець. Ця друга політична дія Москви ніби непомітна, повільна, ступнева й недраматична, головню, як дія слова і пера. Проте, така розкладова ворожа дія не менш небезпечна, як і фронтальна драматична атака. Смерть Провідника ОУН сл. п. С. Бандери, як і взагалі фізичне знищення кадрів ОУН, безперечно є жорстоким, дуже важким ударом для ОУН, але на такі удари приходить і реакція: новий запал до визвольної дії, новий моральний здобуток знищеного ворогом героя, новий приплив енергії і стимул до непримиренної боротьби з ворогом. Натомість другий спосіб ворожої дії перш за все небезпечний своїм ніби непомітним, але систематичним розкладом революційно-визвольних сил, своїм непомітним, але постійним послаблюванням визвольно-революційного руху, як його дії так і чуйности, що почасти приводить до затирання меж між ворогами і приятелями, до послаблювання ідейности й ударности наших організованих кадрів.

Ця ворожа розкладова дія, т. зв. Дезінформ або шоста колона, відбувається одночасно з дією п'ятої колони і побіч безпосереднього терору, провокації, шантажу і т. п. має точно визначену свою мету. Ось тому мусимо бути чуйні, слідкувати за методами дії ворога, вивчати їх і своєчасно протиставитися їм.

Перше завдання Дезінформу. Розкладова дія Москви та її вислужників-агентів спрямована в першу чергу на ізолювання українського націоналістичного революційно-визвольного руху від вільних народів, а головню - від волелюбних сил світу та від аналогічних визвольних рухів інших поневолених Москвою народів. А далі - ізолювати ОУН від загалу української спільноти.

Вбиття такого клина між ОУН і волелюбними силами світу довело б до усунення впливів українського націоналістичного руху на широкі верстви українського суспільства та до повної ігнорації української визвольної боротьби з боку інших народів. Тоді питання України стало б тільки "внутрішньо-російською проблемою".

Москва намагається досягнути згадану мету з допомогою висміювання революційного націоналізму, як програми і концепції визволення, зручно використовуючи навіть політичних та ідеологічних противників ОУН. Власне тому на еміграції множаться голоси, що визвольна концепція і програма ОУН в сучасну пору зовсім нерезальні й нема сенсу їх пропагувати чи орієнтуватися на них. Корисніше, мовляв, концентрувати нашу увагу хоч би на малих досягненнях і відвойовувати від ворога те, що можна. Зокрема АБН сьогодні нібито зовсім непотрібна установа, бо - мовляв - поза народами в СРСР у нас нема жодних спільних інтересів із народами в сателітних країнах, які вороже й шовіністично наставлені до України. Вільні народи світу також проти нас, бо заінтересовані не нашою визвольною боротьбою, а тільки коекзистенцією з СРСР.

Коли ж мова про українське суспільство, то поширюється опінію, що більшість його або "не розуміє" націоналістів-революціонерів, або зовсім розкладена. А в опінії загальній - український націоналістичний рух "реакційний", "фашистський", "тоталітарний", "недемократичний", "відірваний від життя" тощо. Така акція має за завдання взагалі ізолювати український націоналістичний революційно-визвольний рух як від українського суспільства, так і від інших народів. Врешті, пропагується також погляд, що український націоналістичний рух не повинен вести на міжнародному форумі політики, бо політика належить до "урядів".

З такого твердження випливає чергова ворожа дія проти визвольної політики ОУН – висміювання розгортання нашої зовнішньополітичної дії на азійському континенті, мовляв – Формоза, Корея, В'єтнам, Філіппіни та інші азійські країни нічим не можуть допомогти визвольній боротьбі українського народу. Недоцільно співпрацювати із китайськими націоналістами, бо пов'язаність нашого визвольного руху з "реакційним" урядом Чіян Кай-Шека тільки компромітує нас. Щоб відтягнути український націоналістичний революційно-визвольний рух від співпраці з вільними й волелюбними азійськими народами, нам підсувають орієнтацію на "реальні сили"... – комуністичний Китай, що єдиний може розбити московську імперію, т. зв. СССР.

Вороги України намагаються викликати також взаємний шовінізм-антагонізм між українцями і їх сусідами, щоб таким чином розбити спільний АБН-івський фронт проти Москви. А між приятелями українського націоналістичного революційно-визвольного руху на Заході пропагується погляд, що християнський Захід не повинен спілкувати з українськими націоналістами, які – мовляв – виступають проти демократії, проти миру і хочуть викликати термоядерну війну. З другого ж боку, українській еміграції підсувається погляд, що Захід цілком zdeгенерований і ніколи не буде за нас воювати. Він – реакційний, матеріалістичний і т. п.

Висновок такий: всі волелюбні люди і народи повинні ставитися до українських націоналістів негативно, а всі українські націоналісти повинні ігнорувати Захід, критикувати і бити його так само, як Москву. Тоді замкнемося у своєму культурно-політичному гетті, наслідком чого буде песимізм, зневіра, стагнація, занепад, що приведе до завмирання націоналістичного руху в рамках його загумінковості. Україна перестане бути міжнародним чинником і прийде наближення до... "підсовєтської України".

Друге завдання Дезінформу. Заступити націоналістичну революційно-визвольну концепцію т. зв. легалістичним напрямком, до якого належить цілий комплекс формальних "державних" понять. І так московську колоніальну імперію прикривається поняттям "всесоюзним" – СССР, замість поневолена Україна – УРСР, замість поневолені чеський і словацький народи – ЧССР, і т. п. Висувається погляд, що РСФСР – російська етнографічна територія, хоч насправді вона вдвоє побільшена неросійськими землями /напр., Кубань, Сибір/.

Похідними поняттями такого "реалітетного" підходу є визнання двох німецьких і двох китайських держав. А це вже близький крок до визнання легітимності комуністичних режимів у Китаї, у Східній Німеччині, в Північному В'єтнамі та Північній Кореї. На черзі назва "Китай" у розумінні завойованої китайськими комуністами території, "Югославія" – замість завойованих тітовським комуністичним /сербським/ імперіялізмом народів, "офіційна Україна" – замість колоніальний московський режим в Україні, "румунська національна політика" – замість узурпаторський, сателітний, диктаторсько-тоталітарний режим, і т. д. Такий "реалітетно"-легалістичний погляд доводить до того, що затирається імперіялістична природа різних "державних" форм. Україну, напр., починається трактувати в зовсім іншому комплексі ніж Угорщину, Болгарію чи Східню Німеччину. Її спихається до т. зв. підсовєтського комплексу, отже до окремого комплексу СССР, як своєрідної цілості. Тракткування СССР за одну нероздільну "державну" цілість найкраще бачимо у виданнях НТС та різних непередрішніх середовищ.

Третє завдання Дезінформу. Черговий наступ Москви і її агентів-вислужників на державницький націоналізм – це применшування важливості примату боротьби за власну суверенну державу. Так на перше місце висувається проблеми "українства в СССР", боротьбу за українську мову, літературу й культуру, боротьбу проти беззаконня КГБ. І з цією боротьбою відразу пов'язується найрізноманітніші "здобутки" українців у "легальних" умовах СССР, усілякі нові "осяги" культурних діячів і т. п. Такі заходи мають створити уяву, що культурний розвиток українського народу та його соціальні здобутки зовсім можливі в рамках т. зв. СССР, а у вужчому розумінні – в

рамках УРСР. Ув'язнені в московських тюрмах і концтаборах українські патріоти – це не борці за українську суверенну державу, а тільки за українську культуру, мову та матеріяльне покращання життєвих умов. Таким способом питання за національну суверенну державу втрачає свою актуальність, натомість на перше місце висувається антирежимну боротьбу.

Дія Дезінформу помітна і в деякій українській емігрантській пресі. Так, напр., замість атакувати московський імперіялізм, червоний чи білий, московський народовбивчий шовінізм, атакується "великодержавний шовінізм", "большевицький шовінізм", "комуністичний шовінізм" тощо. Отже, вістря наступу українського націоналізму спрямовується на різні похідні об'єкти, замість проти московського імперіялізму-шовінізму. Різні українські питання трактується в аспекті "всесоюзнім". Підкреслюється, що й "росіяни" також борються проти диктатури, несправедливості, безправ'я і т. п., натомість замовчується політично-державницьке вістря крайових /захалавних/ матеріялів, спрямоване проти московського імперіялізму. Замість досліджувати крайову підпільну, захалавну, літературу, головну увагу звертається на легальну підсоветську пресу і літературу в Україні, шукається виявів "легальної" боротьби за "людські права" українців в УРСР-СССР.

Щоб знеутралізувати, себто виліминувати боротьбу українського націоналістичного руху проти московського імперіялізму за відновлення Української держави, вістря цієї боротьби спрямовується не проти сучасної московської імперії, СССР, а тільки проти теперішнього режиму. Так на місце Москви приходить "Кремль", на місце "царів" – "кремлівська кліка", на місце царської "охрани" – КГБ. Все це має антирежимний характер, а не характер революційно-визвольної боротьби з московським імперіялізмом-шовінізмом. Лається "советів", "комуністичний режим" тощо, хоч насправді існує московський імперіялізм у комуністичному вигляді. Замість "московський агресор" вживається фрази "червоний агресор", атакується "партію", "уряд СССР", "сталінський терор", замість атакувати московський імперіялізм-шовінізм взагалі.

Коли уважно приглянутися таким метоам "боротьби", то побачимо, що вони нічим не різняться від НТС-івських єдиноділимських протирежимних виступів. Головні різниці між українським антиімперським націоналізмом і московським опозиційним реформаторством затираються, губиться суть боротьби проти московського імперіялізму, себто боротьби за розвал московської імперії і відбудову правдивих суверенних національних держав. Т.зв. УРСР – це, мовляв, українська держава, отже боротьба ведеться тільки за зміну режиму чи за "перебудову" СССР на "федерацію вільних народів", бо навіть конституційно "советські республіки" мають право на "відокремлення".

Четверте завдання Дезінформу. Замінити визвольний націоналізм націонал-комунізмом. Москва добре знає, що орієнтація українського визвольного руху на націонал-комунізм менш для неї небезпечна, ніж орієнтація на протимосковські й протикомуністичні сили як в СССР, так і у вільному світі. Для неї вигідніше, напр., щоб українці орієнтувалися на китайських комуністів ніж співпрацювали з китайськими націоналістами. Бо – як слушно підкреслив недавно генеральний секретар СЕАТО, ген. Варгас – китайські комуністи мають таку мету, як і московські комуністи, хочуть опанувати цілий світ. Тому не виключене й те, що одного дня – не зважаючи на теперішні конфлікти між ними – вони можуть погодитися, коли відчують однакову загрозу з боку вільного світу. Шукати в комунізмі чогось і "доброго" – це означає бодай частинно його реабілітувати. Саме твердження, що у зв'язку з конфліктом між комуністичною Москвою і комуністичним Китаєм "доля СССР може вирішуватися в Азії, а не в Європі", викликає дезорієнтацію, бо применшує вирішальну роль волелюбних сил світу, головно антимосковських і антикомуністичних народів, їхніх визвольно-революційних націоналізмів.

З орієнтацією на комуністичний Китай пов'язане і вибілювання т. зв. націонал-комуністичних режимів сателітних країн, мовляв, вони ведуть зовсім "не злу національну політику". Від такої націо-

нал-комуністичної логіки тільки крок до співпраці з т. зв. українськими націонал-комуністами. Підсувається погляд, що Україна насправді поневолена щойно з 1929 року, бо перед тим владу в Україні мали націонал-комуністи, які багато зробили "для добра України". Основна ідейна загроза для визвольного націоналізму з того погляду є в шуканні в "комуністичному світі" націонал-комуністичних елементів, які – начебто – можуть допомогти нам визволити Україну. Таким чином відвертається увагу від волелюбних протикомуністичних і проти-московських потенціальних сил в Україні, в поневолених Москвою інших країнах і взагалі у вільному світі.

П'яте завдання Дезінформу. Стимулювати протизахідне наставлення. Спрямовування уваги на "комуністичний світ" і орієнтація на нього одночасно відвертають увагу від Заходу та некомуністичних держав у світі, як можливих прихильників чи навіть союзників у боротьбі з московською імперією. Крім цього, Москва докладає всіх зусиль, щоб перенаголошувати негативи Заходу і викликати антиєвропейське, анти-окцидентальне наставлення серед українців та інших поневолених в СРСР народів. Мовляв, на Заході повністю панує тільки матеріалізм, деморалізація, розклад, жадоба наживи, несправедливість, експлуатація тощо. Таке наставлення має викликати наше упередження до Заходу, пасивність у нав'язуванні контактів із ним і ворожість до нього, що мало б привести до повної ізоляції українського визвольного руху в західному світі. Уряди західних держав порівнюється з найгіршими режимами у світі, мовляв, на Заході всюди панує такий самий "великодержавний" чи "державний" шовінізм, як і під "диктаторськими" режимами. З одного боку, ніби засуджується російський імперіалізм, а з другого боку наголошується, що такий самий імперіалізм-шовінізм давно "плекають майже всі народи на Заході", отже Москва – тільки їх "учень". "Передові народи Заходу", мовляв, повинні соромитися за свої "злочини", а не мати "претенсії до високої культури". Таке узагальнене й перенаглошене нівелювання західного світу, включно з його індивідуалізмом і приватною власністю, має і свою приховану кінцеву сугестію: покинути "західні смітники" і повернутися "на рідину".

Шосте завдання Дезінформу. Викликати вороже наставлення до християнства. Коли з погляду українських національних інтересів та потреб української Церкви ми зовсім справедливо критикуємо Ватикан за його коекзистенційну політику супроти московської т. зв. церкви і взагалі московсько-большевицької безбожницької імперії, то це не означає, що правильно було б твердити, що в Католицькій Церкві панує тільки зло. Але обурення на Ватиканську політику Дезінформ пробує перетворити на ненависть до християнської Церкви і релігії взагалі. Коли ми боремося за Український Патріархат, за український обряд і традиції у наших Церквах і взагалі за справедливу оцінку нашого вкладу в християнську Церкву, то власне тому, що ОУН не тільки визнає, а й захищає християнські позиції. Вже цей факт є незвичайно великою загрозою для безбожницької, протихристиянської Московської імперії. Тому Москва намагається всілякими способами скомпромітувати український християнський націоналізм, висміяти його та переконати, кого тільки можна, про неможливість поєднати націоналізм із християнством.

Таку акцію Москва веде як між чужими християнськими середовищами, так і між українськими, штучно витворюючи прірву між націоналізмом і християнством. Коли мова про українське суспільство у вільному світі, то головна мета Москви вбити клина між українським націоналізмом і українським християнством. Негативне наставлення до українського націоналізму з боку церковних чинників має розбити націоналістичний організований рух, а тоді вже легше зруйнувати і Українські Церкви та єдність християнства і націоналізму в українському народі.

Висновки. В ідейно-політичній площині Дезінформ пропагує лише негативізм, перенаголошує "розклад" і "злочини" Заходу, де – мовляв – нема жодних позитивних ідей, вартостей, правд тощо.

Загально це виглядає так. Захід проти нас, отже нам нема чого шукати на Заході. У США все тільки негативне, Франція завжди підт-

римує Росію, Німеччина йде на співпрацю з Росією. Іспанія - "тоталітарна", Велика Британія - "прагматична". Ватикан проти нас, інші, менші країни - заслабі. Національний Китай не має жодних виглядів перемогти комуністичний Китай. Вільна Азія - далеко і заслаба. Всі сусідні народи - вороги України. Визвольні рухи поневолених народів, організовані в АБН - фікція. Християнство збанкрутовало. Індивідуалізм - це капіталізм і т. д. Словом - повна негачія західного світу, нема "білого" і "чорного", а тільки "чорне", тому - геть від Заходу!

Лишається тільки одне: шукати за союзниками в "комуністичному світі" та в антирежимній "російській опозиції".

А коли мова про визвольну боротьбу, то замовчується або висміюється її український позитивний зміст, побудований на християнських засадах. Замовчується концепція революційно-визвольної боротьби українських націоналістів, спільний фронт поневолених народів під гаслом "Воля народам - воля Людині!" Замовчується або знецінюється ідеологію ОУН з її християнсько-ідеалістичними основами, з індивідуалістичним розумінням людини і традиціоналізмом, з призначенням нації на землі. Замовчується або висміюється програму ОУН, з її соціальною справедливістю, яка не має нічого спільного з марксизмом.

Всюди відчувається намагання ворога заступити наші головні завдання другорядними, відкрити в наших рядах внутрішні фронти, довести до того, щоб наша енергія, наші сили і засоби були зужиті не на фронті боротьби з московськими гнобителями в Україні, а на дрібні справи, які не мають нічого спільного з українською визвольною боротьбою.

На зовнішньому відтинку ворог намагається виелімінувати визвольну міжнародну політику ОУН, яка має за завдання мобілізувати всі волелюбні сили поневолених і вільних народів до боротьби з московським імперіялізмом і комунізмом взагалі, щоб знищити московську імперію і відновити на її руїнах національні суверенні держави, бо це єдина передумова до запровадження правдивого миру і справедливого ладу в світі.

Отже, будьмо чуйні! Дезінформ діє і всюди даймо йому належну відсіч!

=====

З НАЙНОВІШИХ ВІСТОК З УКРАЇНИ

/продовження із стор. 13/

ких "бандерівців", членів Клубу 231 /бувші репресовані - ред./. Заміну Дубчека Гусаком пояснюється тим, що Дубчек і його соратники самі відмовилися від влади.

x x x

25 серпня 1969 р. в Мукачеві в монастирі відбувся празник в честь св. Марії. Такого здвигу народу, за свідченням очевидця, найстарші люди не пам'ятають. Коментує очевидець:- Нема жодної сили в світі, щоб знищити віру в людини, бо сильна віра в Бога розвалює найбільші скелі. Заповнені битком храми Божі, що ще відкриті, в неділі й свята, дають відповідь на питання, чи можна вбити духа в народі, чи боротьба з вірою дає плоди.

x x x

Влітку минулого року в Долинському районі польські боївки, як думають місцеві селяни, попалили багатьом українцям домашнє забудування. "Много попалили і палять" - розповідає очевидець. Зловили якогось Олінкевича, за іншими йдуть розшуки.

x x x

/продовження на стор. 30/

НОВА СТАДІЯ КАГЕБІВСЬКОГО НАСТУПУ

Диспозиційний центр КГБ

Диспозиційним центром КГБ на Європу, а тим самим і його вихідною базою — є Східний Берлін. Покищо невідомо, чи до цієї берлінської бази КГБ належать і заокеанські країни, але це питання є предметом нашого дослідження. Проте нема найменшого сумніву, що між певними акціями КГБ серед українців за океаном і берлінською базою є відповідний зв'язок. Крім цього, за океаном напевне існує ще інший диспозиційний або, принаймні, виконавчий центр КГБ.

Берлінський диспозиційний центр КГБ розбудований до небувалих розмірів як з погляду персоналу, так і обсягу його дії. В ньому докладно "зінвентаризовані", себто охоплені в картотеці всі "підопічні" українські емігранти. І помиляються ті наші емігранти, які вважають, що КГБ не цікавиться ними, або взагалі нічого про них не знає, бо не висилає їм большевицької пропагандивної літератури. Нам відомо, що диспозиційний центр КГБ у Східному Берліні має повну характеристику і адреси таких емігрантів, які дотепер ніколи не отримували большевицької пропагандивної літератури. Отже, не залежно від того, чи хтось отримує чи не отримує большевицьку літературу, він є або може бути об'єктом зацікавлення КГБ.

"Обслуговування" емігрантів берлінською базою КГБ відбувається на т. зв. національній базі, себто — всі контакти з українськими емігрантами належать до кагебістів-українців або тих, які знають українську мову, контакти з московською еміграцією належать до кагебістів-москалів, з грузинською — до кагебістів-грузинів і т. д.

У своїй акції КГБ далі застосовує двоторовість дії, в останній час концентрується на т. зв. легальному секторі, що може викликати враження начебто дію на нелегальному секторі — шпигунство, терористичні акти, викрадення людей тощо — відсунено на другий план. Насправді так не є, бо нелегальний кагебівський сектор далі наполегливо діє, тільки застосовує дещо іншу тактику та інші методи. Наголошування ролі легального кагебівського сектора є перш за все наслідком реалізації безпосередньої дії КГБ на еміграційному відтинку, тому й виглядає, принаймні, тактично, що для КГБ він найголовніший.

Головні завдання легального сектора дії КГБ

Головним завданням цього т. зв. легального сектора КГБ є творити — з допомогою московсько-большевицьких дипломатичних станиць — серед емігрантів просоветські легальні чи напівлегальні організації. Згідно з планом КГБ, в усіх країнах поселення емігрантів мають постати легальні чи півлегальні просоветські організації, різні мистецькі чи розвагові групи. Напочатку до таких організацій притягали всіх, незважаючи на їх національність, наприклад — німців, що колись жили в СРСР або перебували там як воєннополонені, поляків і т. п. Сьогодні йдуть намагання, щоб ті просоветські організації творили за національним принципом. Практика показала, що просоветські організації, які складаються з різнонаціональної збиранини, не принесли Москві бажаного успіху, зокрема в дії серед національних еміграційних середовищ.

Розбудова легальних просоветських організацій проходить тихо, без гамору й розголосу, без особливої реклами, але систематично й наполегливо. І так сьогодні в Західній Німеччині існує вже 5 таких легальних просоветських організацій, у Бельгії — 8, у Франції — около 7, в Англії — около 6, в Австрії — 4. Навіть у таких країнах, де дуже мало т. зв. кол. советських громадян, — як ось Скандинавські країни, Швейцарія, Італія, Голландія і т. д., — ідуть намагання заснувати легальні просоветські організації.

КГБ запевняє таким організаціям повну моральну підтримку, а коли вони розгортатимуть свою діяльність, то і необмежену фінансову допомогу. Головним критерієм необмеженої допомоги просоветським організаціям для КГБ є ствердження, що дана організація досить сильна, щоб вести корисну для КГБ працю, що вона може мати вплив на ширші кола суспільства, має відвагу в потребі виступати

відверто як просоветська організація, вести дискусію з іншими емігрантськими організаціями, може навіть їх поборювати, розкла-дати чи пенетрувати. Купити дім для такої чи іншої просоветської організації, влаштувати "культурно-освітні" станиці, харчівні, бібліотеки і т. п. - для КГБ не є жодною проблемою, а тільки пи-танням доцільності.

Пригадаємо, що кілька років тому на терені Франції кагебісти, з допомогою своїх агентів, почали розбудовувати станиці просоветсь-ко-зорієнтованих громадян, відкривали православні церкви і парохії в юрисдикції московського патріархату, купили ряд домів, церков і навіть один замок для "богословського факультету".

Розбудовуючи просоветські організації, кагебісти мають такий план: творити їх /ті організації/ спочатку окремо в такій чи іншій країні навіть під різними назвами, щоб замаскувати їхню суть. Коли таких організацій буде відповідна кількість, створити для них один диспозиційний центр, в роді Центрального Комітету, з відповідно вишколеними людьми. В усіх нових т. зв. культурних договорах між СРСР і поодинокими західними країнами від якогось часу є розділ про право творити в західних країнах просоветські "культурні" ор-ганізації, членами яких можуть бути мешканці даної країни. Це поясню-ється потребою зміцнювати "дружбу" між народами, наприклад - фран-цузько-советську, німецько-советську, англійсько-советську, бель-гійсько-советську і т. д.

Незалежно від цього, для всіх просоветських організацій і груп на Заході КГБ випрацював план їхньої діяльності, який має нібито культурний характер. Це тільки для маскування фактичної політично-диверсійної діяльності.

Коли мова про українську еміграцію, то завдання просоветських організацій такі:

а/ Організувати українську молодь, творити з неї молодіжні організації /на зразок СУМ-у, Пласту чи інших українських націо-нальних молодіжних організацій у вільному світі/ під впливом ко-муністичних ідей.

б/ Організувати для молоді доповнячі т. зв. четвергові чи суботні школи.

в/ Влаштувати для дітей і молоді відпочинкові літні табори. Висилати молодь до літніх відпочинкових таборів в Україні, голов-но в рідних околицях їх батьків, над Чорним морем і в Криму. В таких таборах мають вишколюватися також майбутні провідники молодіжних прокомуністичних організацій.

г/ Організувати різні екскурсії до СРСР або в Україну по зни-женій ціні, а навіть і безкоштовні.

г/ Вербувати молодих студентів на студії в Україні чи в СРСР.

д/ Видавати пресу - часописи і журнали.

е/ Організувати мистецькі ансамблі, товариські зустрічі, влаштувати доповіді. Советські "культурні аташе" в західних країнах, згідно з договорами про "культуробмін", можуть забезпечу-вати школи відповідним устаткуванням, шкільними підручниками, посередньо допомагати підшукати учителів, присилати з амбасад своїх доповідачів, влаштувати різні концерти та літературні ве-чори "силами з батьківщини", висвітлювати советські фільми тощо.

Просоветські організації в різних західних країнах займа-ються також, як посередники, спровадженням з СРСР членів родин українських /і неукраїнських/ емігрантів - у відвідини чи на сталий побут, голов-но старших, пенсійного віку. КГБ докладає всіх зусиль, щоб у 1970 році подвоїти активність просоветських органі-зацій на Заході та творити нові. Передбачений приїзд різних мис-тецьких ансамблів із "батьківщини", щоб скріпити просоветські групи у західних країнах.

Контакти з тими просоветськими організаціями підтримують представники советських дипломатичних станиць, надаючи їм зов-сім легального характеру, в рамках "культурного обміну". Але існують ще й інші, секретні контакти, що їх підтримують агенти,

згідно з планами і потребами КГБ. Власне тут проявляється двоторовість, що про неї ми вже згадували, бо ті секретні контакти пов'язані з безпосередньою дією КГБ.

Таким чином на протиукраїнському відтинку працюють нині дві категорії агентів, що їх можна окреслити так:

а/ пропагандисти, б/ спеціальні працівники /терористи/.

Категорія т. зв. пропагандистів ділиться також на дві групи: групи вищого і нижчого ступеня. Хоч головна мета дії тих двох груп однакова, проте методи їх праці та середовища, в яких вони діють - різні. Одна частина тих "пропагандистів" діє явно, а друга - замасковано. В цій категорії особливу роль відіграють т. зв. пропагандисти-інтелектуалісти, що діють на українському, та на чужинецькому відтинках. Просоветську пропаганду вони обґрунтовують нібито "об'єктивними науковими дослідженнями", а свої висновки спирають нібито на джерельних матеріялах, як советських так і західних. Свої "досліди" друкують і в українській еміграційній пресі, і в чужинецькій, як "знавці підсоветських справ". Вони ніколи не виявляють себе як прокомуністи чи советофіли, навпаки - часто виступають як противники комуністичного режиму.

Друга група - пропагандисти нижчого типу, іншими словами - широкі /в умовному значенні/ кола різних просоветських організацій і груп. Їхнє завдання - різні провокації, дезінформація, наклепи на провідних емігрантських діячів тощо. Згідно з дорученням КГБ, вони мають збирати всі, навіть найдрібніші, дані про емігрантів і передавати їх своїм зверхникам.

Крім контактів із советськими дипломатичними представниками, деякі з них заслужили собі й на безпосередній контакт з КГБ. Кілька разів на рік вони майже регулярно відвідують базу КГБ у Східному Берліні. Їм, як і членам просоветських організацій, категорично постійно вияснюють, що їхня дія на протиукраїнському відтинку, головню проти ОУН /бандерівців/, цілком легальна і не треба боятися місцевих судових чинників. ОУН - організація нелегальна, не зареєстрована, отже поза законом, тому за акцію проти неї нікого не можна притягнути до судової відповідальності. Натомість, кажуть берегтися бандерівської СБ, яка проти советських патріотів нібито застосовує моральний і фізичний терор.

Завдання спецпрацівників-терористів КГБ

Спецпрацівники - агенти вищої категорії, часто призначені до дуже "тонкої" роботи. До цієї категорії належать кур'єри, радисти /"функери"/, центральні й льокальні резиденти, керівники диверсійних груп, атентатників тощо. Тільки частина з них живе легально, маючи якесь офіційне прикриття, а інші живуть переважно на нелегальному статусі. Між ними є і визначні заслужені агенти, що в інших країнах, під іншими прізвищами, були суджені за свою агентурну діяльність. Відбувши кару, вони згодом одержали нові завдання на іншому відтинку й під іншим прізвищем.

Коли з боку агентів першої категорії існує загроза для загалу української еміграції, яку вони намагаються розкладати поширюванням радянофільства, то агенти другої категорії впершу чергу загрожують активові ОУН, себто членам центрального, осереднього та інших проводів, що майже всі є на "учоті" факхівців цієї групи. На рахунок дії цієї групи треба віднести продукування різних фальшивих документів і карикатур, як і всілякі інші провокації, що мали б компромітувати діячів ОУН та Організацій Визвольного Фронту. Від них походять і різні погрози, шантажі, диверсії, доноси, фальшиві алярми тощо.

Тут мусимо звернути увагу на один фальшивий погляд на тактику і дію КГБ. Дехто вважає, що після замордування сл. п. Степана Бандери, провідника ОУН, і скандальної "всипи" Сташинського, що втік на Захід, КГБ-істи відкинули терористичні акти проти своїх противників на чужині. Такий погляд не тільки помилковий, а навіть шкідливий, бо обнижує нашу чуйність і заспокоює нас фальшивими висновками. Мусимо підкреслити, що жодна "всипа" не відстрашить КГБ від терористичних актів за кордоном. Приблизно,

десятирічна перерва в терористичній акції КГБ на українському відтинку є не лише наслідком "всипи" Сташинського, а зумовлена і певними тактичними причинами. Таку тактику кагебісти застосовували і раніше, як і їх попередники - ЧК, ГПУ, НКВД, МГБ. Навпаки, нам відомо, що кагебісти з напруженням інтересуються провідним активом ОУН, доповнюють особисті характеристики провідних членів ОУН та їх оточення, пильно вивчають їх родинну ситуацію, спосіб життя, їхні позитивні й негативні прикмети характеру тощо. Є відомості про особливе заінтересування кагебістів головою Проводу ОУН.

Крім доповнювання картотек провідного активу ОУН, ця група спецпрацівників КГБ має ще й такі завдання:

а/ Шантажувати провідних діячів ОУН з допомогою родини, що залишилася на батьківщині, або близьких друзів чи знайомих, в тому навіть і колишніх членів ОУН.

б/ Підшукати серед українських емігрантів, навіть серед ОУН, таких людей, які добровільно або під шантажем вернулися б на "родину" і вели б пропагандивну акцію проти ОУН та загалу української еміграції. Практика показала, що КГБ використовує різних "перебіжчиків" на протязі багатьох років. Це може бути і такий емігрант, що навіть не ознайомлений з діяльністю ОУН, йому дадуть інформації, спрепаровані з даних у картотеках КГБ. Не грає тут ролі й інтелігенція "перебіжчика", бо всі його виступи до найменших деталей підготовляє чи спрепарує КГБ.

в/ Грошові підкупства, до яких належить особисте підкупство і фінансування підприємств. Коли КГБ, вивчаючи родинну чи особисту ситуацію такого чи іншого емігранта, ствердить, що він у важкому фінансовому становищі і може бути корисним для КГБ, то скоріше чи пізніше, прямо чи посередньо, запропонує йому фінансову допомогу. З такими пропозиціями агенти КГБ зверталися вже до науковців, дослідників, мистців, письменників і т. д.

В останній час кагебісти особливу увагу звернули на фінансування різного роду підприємств на еміграції - друкарень, ресторанів, антикварень, нічних льокалів тощо.

ОУН в оцінці КГБ

Як і раніше, КГБ уважає ОУН за головного ворога СРСР, не тільки в самій московсько-большевицькій імперії, а також і за кордоном. Погляд КГБ на закордонні кадри ОУН такий:

1. ОУН /бандерівці/ найсильніша організація на еміграції і має величезні впливи на широкі українські маси.

2. Це одинока еміграційна організація, що має сильну й добре zorganizовану Службу Безпеки, яка слідкує за советськими патріотами і акцією КГБ.

3. Бандерівські самостійницькі /сепаратистичні/ ідеї "одурманили" не тільки широкі українські маси на еміграції, а й мають великий вплив на українське населення в СРСР, на молодь, інтелектуалістів, мистців, селянство та робітників.

4. ОУН, з допомогою АБН, мобілізує і спрямовує до боротьби проти СРСР ще й інші народи, веде свою зовнішню визвольну проти-московську і протикомуністичну політику.

Власне тому будь-які інформації про ОУН для КГБ, як кажуть самі його агенти, завжди дуже цінні й актуальні, навіть дрібні, чи на перший погляд зовсім маловажні.

Згідно з пляном КГБ, в Західній Німеччині, а також в інших західних країнах, треба створити сильну просовєтську політичну організацію, якція якої була б спрямована в першу чергу проти бандерівців. Це має бути бойова організація, на зразок ОУН, з власним відділом охорони, як протиставлення до оунівської Служби Безпеки.

Прокомуністичні часописи і журнали на еміграції

Одночасно з творенням прокомуністичних організацій чи груп на еміграції, кагебісти запланували видавати комуністичну пресу

- часописи та журнали. В цьому пляні є і "психологічна" причина: показати еміграції, що не тільки центральні органи компартії, органи КГБ чи їх агентури, як ось "Товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном" чи "Товариство радянської дружби", а навіть самі емігранти видають прокомуністичні чи радянофільські часописи і журнали. Так нещодавно в Західній Німеччині появився журнал "Нові обрії", який нібито редагує "колегія" на чолі /відповідальний редактор/ з якимсь Дмитром Ростевським /кажуть, що він народився в Україні 1923 року/. Він не тільки відповідальний редактор і видавець "Нових обріїв", а також власник друкарні "Діро-Друк", що може виконувати друкарську роботу українською, російською та іншими слов'янськими мовами, а навіть і німецькою. Перші статті в цьому журналі будуть, безперечно, підписувані криптонімами невідомих емігрантів, які згодом виступлять відверто під своїми прізвищами; деякі з них нам уже відомі.

Згідно з нашими інформаціями, КГБ планує видавати таку пресу також в інших західних країнах - в Англії, Франції, та Австралії. У Бельгії вже давно виходить такий журнал російською мовою /"Советский патриот"/.

Видавання прокомуністичного журналу в Західній Німеччині має для КГБ особливе значення, бо тут є більшість централь українських політичних організацій, партій та середовищ. Отже кагебісти хотіли показати, що ті центральні "відірвані від еміграційної маси", в якій діють просоветсько-наставлені емігранти, що видають свій журнал. До певного часу, коли ті журнали чи часописи здобудуть читачів, їх будуть редагувати так, щоб не виявити свого просоветського обличчя, навіть із закраскою національного патріотизму. Щойно згодом, здобувши серед еміграції певні позиції, відверто почнуть вести прокомуністичну, радянофільську лінію.

Такі часописи і журнали мають виконати подвійну роль: переконувати емігрантів, що на еміграції нібито існують сильні прокомуністичні організації, які мають великі впливи на еміграційні маси і можуть протиставитися націоналістам; одночасно "фактами" переконувати в Україні український народ, що його сподівання на моральну допомогу від української еміграції даремні, бо сама ж еміграція все більше піддається комуністичним впливам. Тому просоветські часописи, видавані на еміграції, будуть розповсюджувані навіть в Україні.

Треба підкреслити, що акція КГБ за посередництвом своїх агентів і прокомуністичних агентів на українську еміграцію все більше загосрюється і поширюється. Головна увага КГБ спрямована на тих емігрантів-патріотів, що співпрацюють з ОУН або з іншими національними протикомуністичними організаціями. Завдання цієї акції такі:

1/ Робити всі заходи, щоб певна частина української інтелігенції - головні професорів університетів, публіцистів, журналістів, політиків і визначних громадських діячів - визнала т. зв. Українську Радянську Соціалістичну Республіку /УРСР/ за "українську державу", щоб ствердила, що УРСР держава "суверенна", яка добровільно ввійшла до складу ССРСР, як член "соціалістичної спільноти народів".

2/ Доказувати, що український народ завдяки радянській владі добився "величезних успіхів" в усіх ділянках життя, що УРСР "розвивається" під кожним оглядом: економічним, культурним, навіть національним.

3/ Заперечувати "фактами" націоналістичні твердження про переслідування української культури в УРСР, про русифікацію, про придушування вільного вияву думки і релігійних переконань.

4/ Доказувати, що визначні "представники" українського народу займають центральні пости в Москві, унапрямують політику ССРСР і за неї відповідальні, отже в ССРСР нема жодної національної дискримінації.

5/ Те, що в Україні є ряд нестач і недотягнень у різних ділянках життя - це перш за все наслідки другої світової війни, частинно диктатури Сталіна, місцевих кар'єристів, спекулянтів-

жидів і, значною мірою, ворожої, антирадянської дії "буржуазних націоналістів", які ще й сьогодні намагаються морально розкласти "советське суспільство", закликають до активного опору, до саботажів тощо.

6/ Переконувати емігрантів, що в Україні, як і в цілому СРСР, після смерті Сталіна наступили великі зміни демократичного характеру. Кожний, що бачить "недоліки" - може активно поборювати їх, висувати свої пропозиції і виправляти все, що треба.

7/ Як "доказ рівноправності" всіх націй в СРСР, зокрема української, що друга по російській, треба використовувати те, що українські вчені беруть участь у реалізації міжпланетарних польотів, а між астронавтами є також українці.

Диверсійна акція московської патріархії

Ми не раз звертали увагу на небезпеку, зокрема для української еміграції, що загрожує з боку московської патріархії, головно її шефа зовнішніх зв'язків - "митрополита" Нікодима /Ротова/. І ось той "митрополит" став уже відомий у цілому світі, передусім у церковних колах. Нікодим - безсумнівний визначний агент КГБ, що має за завдання з допомогою "митрополичої ряс" дістатися там, де дуже тяжко або й зовсім неможливо продістатися іншим агентам КГБ.

Треба зазначити, що КГБ інтересується не тільки українським політичним і громадським життям за кордоном, а також і церковно-релігійним.

Діяльність українських церков на еміграції, як католицької, так і православної, а врешті і євангеліцької - не лишилася без уважних студій, аналіз та висновків з боку КГБ, що тепер дуже інтенсивно слідкує за розвитком подій на українському церковному відтинку. На це склалися певні причини, як в українській православній, так і в українській католицькій Церквах.

Вже в 1961-1962 роках частина українських православних священників, а також світської інтелігенції розпочала пропагандивну акцію за об'єднання усіх деномінацій Української Православної Церкви в одну цілість, себто Української Православної Автокефальної Церкви в Європі та Австралії, Української Греко-Православної Церкви в Канаді, Української Православної Церкви у США, Української Автокефальної Православної Церкви в Екзилі /арх. Палладій Видибіда Руденко/, Української Автокефальної Православної Соборноправної Церкви /арх. Григорій Огійчук/, Української Православної Церкви у США /кол. арх. Богдан Шпилька/ та інших - у Єдину Українську Православну Церкву, з одним Собором Єпископів, з одним Головою Церкви та одним Церковним Управлінням.

Зрозуміло, що така акція частини духовенства і вірних, головно інтелігенції, дуже затривожила Москву і КГБ-істи розпочали протиакцію. З одного боку почали дискредитувати ініціативу об'єднання, а з другого - поглиблювали конфлікти між поодинокими деномінаціями Української Православної Церкви.

Ця кагебівська акція особливо виявилася після недавнього Надзвичайного Собору УАПЦ в Оттобруні, біля Мюнхену. Як відомо, завданням того Собору було вибрати нового митрополита УАПЦ на місце померлого митрополита Ніканора Абрамовича та доповнити ієрархію УАПЦ ще двома єпископами: одним для вірних УАПЦ в Англії, а другим - для вірних у Франції. Таким чином УАПЦ мала б мати, крім митрополита, ще трьох єпископів - в Австралії одного /єпископ Донат Бурчан/ і двох в Європі.

Собор УАПЦ, вибравши своїм митрополитом архієпископа і канцлера Української Православної Церкви у США Мстислава Скрипника - таким чином склав свого роду персональну унію УАПЦ з УПЦ, як черговий крок у напрямі об'єднання всіх Православних Церков в одну цілість. Це викликало негайну реакцію ворога.

Архієпископ Григорій Огійчук, відомий із своїх диверсій на церковному відтинку /Ашшафенберзький розлам в УАПЦ і пізніші спроби "об'єднання" з іншими церквами/ відразу виступив проти намагання православного духовенства /єпископів і священників/ приспішити об'єднання Українських Православних Церков.

Довідавшись про намір Надзвичайного Собору УАПЦ висвятити двох єпископів для Європи, він негайно влаштував величаву параду в Чикаго нібито з нагоди свого 50-ліття священства і 27-ліття єпископського сану та 50-ліття запровадження української мови до Богослужб. Під час цієї паради висвятив єпископи Івана Гриценка з титулом єпископа Лондонського. Завданням нововисвяченого єпископа Івана Гриценка є не лиш обслуговувати соборноправні парафії на терені Англії, а також розбудовувати парафії УАПЦ-Соборноправної на теренах Франції, Бельгії, Західної Німеччини і Австрії, себто на теренах, де дотепер виключно діяла УАПЦ під проводом пок. митрополита Ніканора.

Співсвятителями єпископа Івана Гриценка були - якийсь Андрій, митрополит Празький, владика Спиридон, єпископ Філядельфійський /невідомої юрисдикції/ та відомий архієпископ Генадій /Шиприкевич/, про якого тяжко сказати, чому він узяв участь у тій "висвяті".

Треба підкреслити, що ще перед Надзвичайним Собором УАПЦ в Оттобруні біля Мюнхену, багато священників УАПЦ одержали - безпосередньо чи посередньо - від арх. Григорія Огійчука пропозицію перейти до його юрисдикції, разом з обіцянками піднести їх у священничих гідностях, різних церковних нагород та фінансової допомоги, яка в деяких випадках двічі перевищувала їхню теперішню платню, що її вони отримують від Світової Ради Церков.

Отже, як бачимо, в українському православному світі за кордоном є здорові тенденції до об'єднання всіх Українських Православних Церков у Єдину Українську Православну Церкву. ОУН повинна не тільки підтримати ті тенденції, а й докласти всіх зусиль, щоб вони закінчилися успішно. Але одночасно констатуємо:

КГБ своєю далекосяжною агентурною дією на українському церковному православному відтинку робить і робитиме все, щоб паралізувати ті здорові тенденції і не допустити до їх реалізації. Буде дискредитувати всіх, хто веде акцію за об'єднання православних церков, або підтримує її, буде вести свої нібито "об'єднуючі" акції, щоб потім обернути її на акцію розбивання Церкви /це практикував дотепер арх. Огійчук з великим успіхом/, буде морально й фінансово скріплювати різні церковні відлами, допомагати їх розбудовувати, щоб таким чином паралізувати всі намагання об'єднати поодинокі православні деномінації в Єдину Українську Православну Церкву.

З не меншою увагою слідкує КГБ за розвитком подій в Українській Католицькій Церкві. Хоч до сьогодні нема повного в'яснення, якими дипломатичними заходами звільнено з большевицького заслання архієпископа Йосифа Сліпого саме в час, коли відбувався Другий Вселенський Ватиканський Собор, проте незаперечним є факт, що приїзд архієпископа Й. Сліпого на еміграцію започаткував нову еру в житті Української Католицької Церкви.

І знову, не зважаючи на те, що Верховний архієпископ Й. Сліпий у своїх публічних церковно-суспільних виступах важить кожне своє слово і не бере участі в якійсь гострій протикомуністичній акції, все ж його праця на еміграції, його намагання піднести Українську Католицьку Церкву до гідності Помісної Церкви з патріархальним устроєм, його великий вплив на українську еміграцію - все це викликало гостру реакцію КГБ.

Ця реакція зрозуміла: Верховний архієпископ, разом із вірними Української Католицької Церкви, змагається за створення Українського Католицького Патріархату, а ця ідея мобілізує до чину всю українську еміграцію. З його ініціативи в Римі, навіть проти волі негативно наставлених до українців чинників, твориться незалежний центр української культури, українського духового церковно-релігійного життя.

Триумфальна поїздка Верховного архієпископа Й. Сліпого по країнах північної і південної Америки, Австралії, а згодом і по деяких європейських - викликала негайну реакцію КГБ, тим більше, що українці всюди його вітали, як первоієрарха Помісної Української Католицької Церкви.

Як відомо, в Києві з ласки московського патріярха Алексея і його патріяршого синоду - урядує Філярет, "митрополит" Київський, "екзарх всієї України". І ось кагебісти вибрали його, як "екзарха України", та доручили їхати за кордон, щоб своїми виступами і контактами викликав між українською еміграцією дезорієнтацію і послабив між нею велике враження від зустрічі з Верховним архієпископом Й. Сліпим.

На початку листопада 1968 року КГБ-істи вислали цього "київського митрополита", Філярета, насамперед до Канади з візитом "дружби". Поїхав він із своїм почтом до Канади не відвідати кількох православних церков, що належать до юрисдикції московської патріярхії, а нав'язувати контакти з українцями, перш за все з вірними Української Греко-Православної Церкви, а також з вірними Української Католицької Церкви, які величаво вітали Верховного архієпископа Йосифа.

Так "митрополит" Філярет приїхав до Канади, як "земляк до земляків", щоб нав'язати з ними контакти. І це, певною мірою, йому вдалося. З ним зустрічалися не лише рядові емігранти-українці, не лише священники православні й католицькі, не лише провідні члени КУК-у, а й офіційні представники, як ось представник Консисторії УГПЦ протопресвітер д-р Семен Савчук, представник Секретаріату Світового Конгресу Вільних Українців ред. І. Сирник, о. д-р М. Сопуляк та цілий ряд інших, відомих емігрантів. "Митрополит" Філярет радо відвідував українські православні й католицькі церкви, спільно "молився" з українськими емігрантами тощо.

Треба брати до уваги, що це була перша спроба КГБ притемнити авторитет Верховного архієпископа Йосифа серед української еміграції в Канаді. На нашу думку, кагебісти були вдоволені успіхами "митрополита" Філярета. Успішний початок цієї кагебівської акції продовжився відразу відновленням /раніше закритого/ журналу-місячника "Православний Вісник", що тепер, почавши із січня 1969 року, виходить регулярно у Львові.

В лабораторіях КГБ студіюють досвід, що його дала поїздка "митрополита" Філярета за кордон, опрацьовують пляни чергового наступу на українські Церкви за кордоном. Ця кагебівська акція буде йти двома шляхами: безпосередньо з України через "митрополита" Філярета та інших "українських єпископів" з батьківщини; через далекосяжну дію агентури КГБ на протицерковному відтинку тут, на еміграції.

Коли ми так багато присвячуємо тут уваги церковному відтинкові, то не тому, що ми якісь "клерикали", а тому, що той відтинок сьогодні дуже загрозений і має для української еміграції особливе значення. Тим більше, що Провід ОУН, можна сказати, тепер перебрав на себе ініціативу в справі певних акцій на церковному відтинку.

Акція за створення Українського Католицького Патріярхату - непокоїть не лише московську патріярхію і КГБ, а також і уряд СРСР. Тому й почався широкий "наступ" на Ватикан.

Московська делегація у Ватикані

10-го жовтня 1969 року до Ватикану приїхав кагебівський спеціаліст від церковних справ, керівник зовнішніх зв'язків московської патріярхії "митрополит" Нікодим /Ротов/, що формально є єпархіальним архиєреєм Ленінградським і Новгородським. Разом з ним приїхали "митрополит" Борис Глебов з Ленінграду, "ієромонах" Кирило Гунджаєв, "протодіакон" Мазур і "світський секретар" Іван Лазарович Гуменюк.

У Ватикані вони були "гістьми" Конгрегації для Східних Церков на чолі з її керівником кардиналом Максиміліаном де Фюрстенбергом, який на ватиканські кошти дав тій московській делегації цілий поверх у люксовому римському готелі "Колумб". До "компанії" дав їм і "російських монсеньйорів", які сповняли бажання "дорогих і достойних гостей", зокрема "еміненції Нікодима".

Того ж дня, 10-го жовтня 1969 р., Конгрегація для Східних Церков влаштувала для Нікодима і його оточення "торжественний обід", на якому кардинал де Фюрстенберг, як префект Конгрегації,

гаряче вітав "дорогих гостей", підкреслюючи небували дотепер добрі стосунки між Ватиканом і московською патріархією та "щирі екуменічні тенденції" російської церкви.

Відповідаючи на привітання, Нікодим виявив радість, що ця гостина відбувається в "руському домі" /так він назвав "Інститут Руссікум", завданням якого є підготовляти католицьких священиків, що мали б навертати православних москалів і безбожних комуністів на католицизм/.

Після своєї промови, Нікодим вручив подарунки московського патріарха ватиканським достойникам. Кардинал де Фюрстенберг, префект Конгрегації для Східніх Церков, одержав золоту, оздоблену дорогоцінними каменями панагію. Ректор папського "Інституту Руссікум" одержав золотий нагрудний хрест, оздоблений самоцвітами. Крім цього, Нікодим, від імені московського патріарха Алексея, нагородив кардиналів Фюрстенберга, Віллебрандса і Тіссерана орденами Св. Володимира Великого.

Яка ж була мета того "паломництва" Нікодима і його пошту до Ватикану? Згідно з твердженням людей, що пов'язані з Ватиканським середовищем, фактична мета подорожі "митрополита" Нікодима до Ватикану була така:

Остерегти Конгрегацію для Східніх Церков, а також Папу Павла VI, що визнання Української Католицької Церкви за Помісну Церкву і встановлення Українського Католицького Патріархату матиме дуже погані наслідки для "екуменізму" між московською патріархією і Ватиканом. Цей катебізський "дипломат" не тільки переконував Конгрегацію для Східніх Церков, а й погрожував, що встановлення Українського Католицького Патріархату приведе до цілковитого зірвання "екуменічних" взаємин з Ватиканом не лише московської патріархії, а також інших православних церков за залізною заслоною. Він також натякнув, що й для католицьких церков в ССРСР та в сателітних країнах буде залежати від того, як поставиться Східня Конгрегація і Папа Павло до українських домагань. Не важко догадатися, яку відповідь одержав Нікодим від кардинала Фюрстенберга, бо знаємо, як він ставиться до української Церкви і питання Українського Католицького Патріархату.

У Ватикані є чутки, що він відповів, приблизно так: ані Другий Ватиканський Собор, ані зобов'язуюче тепер канонічне право - не дають правних основ для визнання Української Католицької Церкви за Церкву Помісну, а тим більше для піднесення її Верховного архиєпископа до гідності Патріарха.

Отримавши таку відповідь від префекта Конгрегації для Східніх Церков, Нікодим вирішив, що треба повідомити про становище московської патріархії ще й Папу Павла VI, що й зробив на окремій аудієнції у Папи.

Наслідком ватиканської політики, головно Конгрегації для Східніх Церков, було й те, що Нікодим не залишив у спокої і Верховного архиєпископа Йосифа і склав йому непрошену "чемностеву візиту". Як Конгрегація для Східніх Церков, так і самий Нікодим добре знали, що "паломництво" цих катебізських агентів до Ватикану українці сприймуть гострою критикою. Знали вони й те, що всі українські католицькі кола у Ватикані свідомі, яка мета "паломництва" Нікодима. Тому і Конгрегація, і Нікодим вирішили, що треба "скласти візиту" Верховному архиєпископові Йосифові, щоб таким способом бодай частинно забезпечити себе від українських протестів, чому Конгрегація для Східніх Церков і Папа Павло прийняли Нікодима.

Вже самий факт, що найвищі ватиканські достойники - кардинали де Фюрстенберг і Віллебрандс - прийняли подарунки й ордени Св. Володимира від московського патріарха, який разом із безбожницьким урядом московсько-більшевицької імперії зліквідував Українську Греко-Католицьку Церкву на західніх областях України, вимордував усіх її єпископів, сотні священників і тисячі вірних - є одним з найбільших скандалів нашого часу, і то в історії Католицької Церкви.

Тому ж катебівському агентові Нікодимові дозволено відправити і Службу Божу в "Інституті Руссікум", під час якої багато монсенйорів приступили до Св. Причастя, брали його з рук представника найжорстокіших катів і ворогів християнства. А це означає, що у відношенні до московської патріархії Конгрегація для Східних Церков, на чолі із її головою кардиналом Фюрстенбергом, переступає навіть ті межі "єкуменізму", що самі встановили і вимагають, щоб вірні-католики їх респектували. Так, напр., Католицька Церква дозволяє брати Св. Причастя у православного священика в тім випадку, коли в даній місцевості нема католицького священика або вірний-католик опинився в наглій потребі, напр., загроза смерті. У "Колегії Руссікум" є католицькі священики і католицькі

Богослужби, конгрегаційним монсенйорам нічого не грозило, вони не були в наглій потребі, але, щоб догодити Нікодимові - шнурочком потягнулись до нього причаститися.

Сам Нікодим, як кажуть, підпивши собі на одному прийнятті поза Ватиканом, глузував із "Інституту Руссікум", сказавши одному з його членів: "За понад 40 років вашого існування, ви не навернули ні одного русского на католицизм. А я, натомість, тільки приїхав до "Руссікум" і прилучив цілий ряд католицьких достойників до православної церкви". І він мав рацію, прилучив, ще й до якої "православної церкви"?!

Відвідини українських емігрантів

В останній час представники московсько-більшевицьких амбасад у західних країнах - т. зв. культурні аташе та інші "консули" - почали знову відвідувати українських емігрантів. Про відвідини та рафіновану тактику тих представників у розмовах з українськими емігрантами - ми вже писали раніше.

Для відвідин їм потрібні "претексти", щоб не викликати в емігрантів настороження, а для влади даної держави мати виправдання, чому вони виявляють "непередбачену" активність. "Претексти" мають різний характер. Наприклад, лист чи карточка від членів родини або приятелів, що живуть в Україні, якийсь подарунок від них, якась спадкова справа, якась зустріч з родичами, що приїхали з України тощо. А деколи, щоб тільки "передати привіт" від знайомих в Україні. Коли ж важко знайти котрийсь із згаданих "претекстів", то знайдуться "спільні знайомі".

Як і раніше, характер розмов таких представників дуже рафінований. З'ясувавши емігрантові причину своїх відвідин, такі представники, ніби непомітно й обережно, відкривають і "свою душу", як "земляк землякові". Кажуть, що вони перш за все почувають себе українцями і їх не інтересує політичний погляд даного емігранта, головне, що він також українець. Не є вони і ворогами української еміграції, тільки прагнуть, щоб кожний українець за кордоном любив Україну і не змішував патріотизму з політикою, бо можна бути великим патріотом свого народу, не бравши участі у політичному житті. Вічна тільки Україна, її народ, його прагнення, культура, історія, а не режим, який міняється так само, як і проводи різних партій. Кожна людина повинна робити перевірку своїх поглядів. Українські емігранти роблять помилку, що ставляться негативно до працівників-українців у советських амбасадах. Але вони розуміють емігрантів і не обвинувачують їх за таке ставлення, бо знають, що це наслідки багатолітнього націоналістичного виховання і довгого перебування на еміграції. Мовляв, "Ось і я, якщо б мав націоналістичне виховання і перебував на еміграції, хто зна, чи не працював би на Цеппелінштрассе, як провідний член бандерівської організації, а не культурним аташе ССРСР".

Далі вже йдуть "правдиві інформації" про життя в Україні - політичне, господарське, культурне тощо. Є ще, кажуть, і хиби в Україні, ще не всі українці досить національно свідомі, в багатьох випадках допомагає виправляти все це і критика еміграції, якщо вона об'єктивна і доброзичлива. А коли мова про русифікацію, то нас русифікують уже 300 років, але не зрусифікували. Такі намагання є і тепер з боку залишків російських шовіністів, але ця загроза не така велика, як її представляє українська еміграційна преса, бо її успішно поборюють українські патріоти в Україні на

основі "радянських законів". Нема й переслідування української інтелігенції, до судової відповідальності притягають тільки тих, що діють на шкоду держави і уряду, але так є в кожній державі. Ніде не існує абсолютна демократія. Також і критика буває різна, саджають у тюрму не за об'єктивну й позитивну критику, а за диверсійну. Ось, наприклад, Іван Дзюба написав критичний твір і переслав за кордон, але ніхто не покарав його за це тюрмою. Дехто був невдоволений, обурювався на нього, але такі явища бувають усюди.

Такі й подібні "щирі" розмови ведуть представники советських амбасад з емігрантами, яких відвідують.

Українську еміграцію советські представники ділять на дві групи. Перша група - це загаль українських емігрантів, що з різних причин опинились на еміграції і попали під вплив націоналістів. Друга група, значно мала, але впливова, це запеклі вороги українського народу, воєнні злочинці, що з ненависти до комунізму готові знищити український народ, навіть атомовими бомбами, якщо б їх мали. Але українські емігранти, кажуть вони, що є правдивими українськими патріотами, повинні виконувати позитивне завдання супроти України, тому мусять зробити переоцінку своїх поглядів, якщо справді хочуть допомогти українському народові. Адже сьогодні знаходять спільну мову навіть колишні найбільші вороги, ось хоч би Західня Німеччина з ССРСР. Чому ж не можна знайти спільної мови між українцями, єдинокровними братами? А далі вже йдуть "аргументи", спрепаровані на загальноукраїнській плятформі, а саме:

а/ Еміграція не єдина, що дбає про добро українського народу і має виключний патент на патріотизм; б/ не еміграція, а український народ на батьківщині буде вирішувати про суспільно-громадський, політичний і господарський лад в Україні; в/ українська еміграція без контактів з батьківщиною засуджена на асиміляцію і розпливеться в чужому морі; г/ без взаємних контактів українська еміграція не зможе зрозуміти сучасної України, як і сучасна Україна не зможе зрозуміти української еміграції; ґ/ кожна тотальна, термоядерна, війна проти ССРСР відноситься і до України і є смертельною загрозою для існування українського народу, тому українській еміграції не може бути байдужою доля свого народу.

І, врешті, "батьківщина" вимагає від української еміграції ось чого:

1. Визнати УРСР за українську державу і вимагати від її уряду, щоб він був гідним заступником інтересів українського народу.

2. Мати повне розуміння до всіх хиб і недомогань, що є на батьківщині.

3. Активно, разом з українським народом на батьківщині, співпрацювати, щоб усунути всі ті недомогання.

4. Коли ж хтось із якихось причин не може співпрацювати з українським народом на батьківщині, то хай, принаймні, не поборює його і не шкодить йому разом з різними ворогами України.

5. Якщо не фізичний, то конче треба підтримувати духовий зв'язок із батьківщиною.

6. Хай українські емігранти, головні ті, що виїхали з України перед другою світовою війною, а також їх діти чи нащадки взагалі - частіше відвідують Україну, як туристи, і самі об'єктивно оцінюють фактичний стан в Україні.

7. Треба відкинути "суб'єктивізм" в еміграційній критиці та "об'єктивно" писати і про великі досягнення українського народу на всіх ділянках його життя, про розвиток його культури тощо.

Загально можна сказати, що КГБ постійно удосконалює свої методи і тактику дії серед української еміграції, як це бачимо хоч би навіть із завдань прокомуністичних, головні емігрантських організацій у країнах вільного світу та розмов представників московських амбасад з українськими емігрантами.

Крім цього, мусимо бути свідомі, що терористичні групи кагебівських агентів невдовзі зміцнять свою акцію проти провідного активу ОУН та інших протикомуністичних і протиросійських організацій. Будуть це різні терористичні акції, включно з атентатами. Будуть і спроби викрадати людей живцем, щоб використати їх для своїх мети, як і намагання переконати декого з емігрантів добровільно повернутися до СРСР і звідти вести протиеміграційну пропаганду. Як ми вже згадували, для КГБ не важливе те, чи даний "перебіжчик" знає більше чи менше про життя еміграції та про її діячів, бо потрібні пропагандистські матеріали йому спрепарують самі кагебісти на основі своїх архівів і картотек.

Якщо в найближчий час кагебісти не дістануть до своїх рук якоїсь нової жертви, вони знову покористуються тими колишніми українськими підпільниками, які тепер у їхніх руках, щоб зміцнити свою пропагандистську акцію проти українських націоналістів, як за кордоном, так і в Україні. Можливо, що знову будуть різні "заяви" з підписами тих підпільників, із засудженням українських націоналістів та пропагуванням "великих успіхів" українського народу під комуністичною владою.

Можна сподіватися, що та КГБ-івська акція буде концентричною, бо до неї КГБ готується вже десять років, як тільки виявилось, що замордуванням сл. п. Степана Бандери, Провідника ОУН, їм не вдалося знищити ОУН, що було їх головною метою.

З нашого боку мусимо заздалегідь бути готові дати належну відсіч плянованій акції КГБ і змобілізувати всі наші сили на фронт безпосередньої і посередньої боротьби з ворогом та його агентурою.

Д. К.

=====

З НАЙНОВІШИХ ВІСТОК З УКРАЇНИ

/продовження із стор. 18/

Про моральну наснагу й духову велич українських патріотів-борців хай свідчить короткий уривок письма одного з довголітніх в'язнів московських казематів. "Кровний зв'язок, це найсильніший вузол, який єднає людський рід... До того приходять народні звичаї. Вони віками розважали душу наших дідів і прадідів і тому я все і всюди за всяких умов віддавав їм належну пошану. Крім того у мене є певний круг осіб, які повсякчас пестять мою пам'ять... Здорова людина повинна все малювати собі і своїм ближнім лише погідні, райдужні картини. Я від природи успадкував таку вдачу. Вона, слава Богу, постійно робить мені добру послугу. Завдяки тій бадьорій властивості моєї душі я покищо ще держусь на поверхні нашої кулі і не хочеться мені з неї злізати. Така є настанова моралі моєї душі. Та не дуже то гідно додержує її кроку мій фізичний стан..."

А про одного недавно звільненого з концтабору українського інтелектуаліста, що був арештований у половині шістдесятих років, такий образок з письма близької особи: "Чоловік моєї найріднішої товаришки вже повернувся додому. Недавно побували всі троє у мене в гостях. Марний він, блідий аж прозорий, але ми зобов'язалися, що за місяць часу мусимо його "подвоїти" і мабуть це вдасться, бо апетит він має добрий, в минулому не лише науковець, але й спортсмен, то швидко поправиться. Хлопчик їх ... найщасливіша дитина в світі, бо дістав Татка, з яким вони взаємно так дуже любляться. Дай Боже, щоб усі щасливо прийшли та нікому більше там не бувати. Та не так воно є. Як в муравлищі - одні сюди, другі - туди."

х х х

/продовження на стор. 36/

Б. П.

АКТУАЛЬНІ ЦЕРКОВНІ ПИТАННЯ

Наша преса, зокрема тепер, присвячує дуже багато уваги українській церковній проблематиці, тому необхідно з'ясувати деякі церковні питання з нашого погляду і визначити їм місце в цілості нашої діяльності, згідно з постановами IV Великого Збору ОУН.

1. Головне наше завдання на церковному відтинку - це студіювати розвиток нашого церковного життя в Україні й на еміграції та постійно мобілізувати українське суспільство до боротьби з Москвою, що послідовно веде нищівний наступ на обидві наші Церкви, особливо підпільні, що діють в Україні.

2. Визвольна концепція ОУН - всенаціональна, соборницька, тому й на церковному відтинку наша діяльність мусить мати соборницький характер. Не даємо першості жодній конфесії і однаково трактуємо обидві наші Церкви - Українську Автокефальну Православну Церкву і Українську Католицьку Церкву. Згідно з цією засадою, всюди, в тому й на різних наших національних імпрезах чи маніфестаціях, даємо першість представникові тої нашої Церкви, який ієрархічною позицією у своїй Церкві вищий від представника другої нашої Церкви. Отже, вирішальним чинником є ієрархічна позиція, а не більшість вірних тієї чи іншої конфесії, приєднаних на національних імпрезах. Наше завдання - підкреслювати те, що спільне для наших Церков, що зближує їх і єднає, а не те, що роз'єднує. Обидві наші Церкви мають своїх мучеників-страдників за віру Христову й Україну й було б не тільки нерозумно, а й шкідливо пов'язувати наше мислення і наші вчинки з приналежністю до одної конфесії і виявляти негативне наставлення до другої конфесії. Ми однаково мірою маємо шанувати і відзначати Владик-Мучеників обидвох наших Церков, не тільки, наприклад, митрополитів Шептицького і Сліпого, як це подекуди в нас трапляється, а також і митрополитів Липківського та Борецького, себто Владик УАПЦ, що впали жертвою московських варварів. Наші кадри всюди і все зобов'язані злагіднювати конфесійні спори, не допускати до загострювання відносин між православними і католиками, між католицькими і православними священниками та пресовими органами тієї чи іншої дієцезії, себто - поборювати всі ті явища, що розпалюють конфесійні пристрасті та шкодять як українській національно-визвольній справі, так і українському християнству.

3. Особливе значення для нас має сьогодні акція за створення Українського Католицького Патріархату, актуальність якого все більше загострюється. Але цю акцію треба вести в таких формах, такими методами і в такій атмосфері, щоб добитися успіху. Тому треба пам'ятати, що Українського Католицького Патріархату без пов'язання з Апостольським Престолом у Римі - не можливо створити. Можна створити без пов'язання з Ватиканом Український Православний Патріархат. Тому акція за Український Католицький Патріархат з правного погляду має інший характер, ніж акція за Патріархат Української /Автокефальної/ Православної Церкви.

4. Будь-який конфесійний фронт, що роз'єднує українську націю, ОУН не тільки відкидає, а й поборює, натомість веде фронт національно-релігійний, соборницький, із спрямованим вістрям проти Москви та її вислужників, а також проти всіляких денаціоналізаторів, асиміляторів та розбивачів нашого національно-релігійного фронту.

5. Церковні проблеми тісно пов'язані із життям української нації, тому мусимо постійно розпрацьовувати питання практичної нашої церковної політики. Треба студіювати ситуацію на церковному відтинку в Україні, церковну політику нашої Ієрархії, як і політику світових церковних центрів - Ватикану і Константинополя, яка для українського національно-релігійного фронту може мати особливе позитивне або негативне значення. Так, наприклад, сучасна церковна політика Ватикану і Світової Ради Церков привела до того, що до церковних центрів зараховано і церкву Алексея /московську/, яка із жодного погляду не заслужила собі на визнання її за правдиву Христову Церкву.

6. Правдиве героїчне християнство протиставимо занепадницькому духові серед деяких церковних кіл, що провадить до коекзистенції з т. зв. церквою Алексея, яка насправді є знаряддям Москви в її безбожницькій розкладовій акції християнського світу. Такий напрям екуменічного руху сучасного Ватикану некорисний не тільки для нас, а й взагалі для всього християнства, бо спихає його на шлях упадку й розкладу. Нав'язування певних кіл Ватикану співпраці з московською "церквою" Алексея фактично відбувається коштом українських підпільних Церков в Україні. Бачимо виразно, що кардинали Фюрстенберг і Віллебранс діють проти інтересів нашої Церкви і стимулюють фальшиву екуменічну політику Ватикану. Ми, натомисть, обстоюємо правдивий екуменізм, особливо зближення обидвох наших Церков, обстоюємо єдність всього справжнього героїчного християнства так, як його розумів Христос і мученики перших століть християнства, як його розуміють наші обидві підпільні Церкви на Рідних землях. Відома пресова заява кардинала Фюрстенберга, що наша Церква в Україні "нелегальна", отже не має права на існування, зовсім не відповідає правдивим християнським засадам... Бож, як можна уважати "легальність" Церкви супроти новітніх Неронів елементом законності Церкви? Таке розуміння "законності" Церкви привело б до того, що й Христа можна вважати за "нелегального" засновника Церкви, бо Він приніс на землю інші, Божі закони, протиставні до законів тодішніх "сильних світу цього". Коли тепер у часи новітнього Нерона наша Церква "нелегальна", бо стоїть поза його законами, то - згідно із заявою кардинала Фюрстенберга - Христос також опинився б поза "законом", бо за інші, Божі закони прийняв мученичу смерть на хресті. Мученичою смертю згинули і Апостоли св. Петро й Павло, бо виступили проти законів, які тоді зобов'язували в імперії, отже, їхня Церква також "незаконна"!?

Заява кардинала Фюрстенберга про "лагідний" присуд на архієпископа Величковського також не згідна з християнськими і взагалі з людськими законами. Невже самий факт засудження за віру Христову не є злочином? Суть не в лагідності чи суворості засудження, а в тому, що це кара за віру в Христа, за збереження єдності з Ватиканом, не зважаючи на те, що певні ватиканські кола шукають згоди з Москвою коштом українських Церков і їх Мучеників.

7. Очевидно, ми бачимо негативи не лиш в Українській Католицькій Церкві, а бачимо їх - з національного погляду - і в Українській Православній Церкві. Як ось, що слушно підкреслив один український православний протоєрей у "Свободі", залишки в ній російськості, яких треба якнайшвидше позбутися. Уважаємо за негативне явище й сумний факт, що в Українській Православній Церкві існує постійне розбиття, що його розпочав єпископ Григорій. Недоцільне і підкреслювання в Українській Православній Церкві "віро-підданства" чужим урядам, напр., молитви за них тощо /частинно це явище бачимо і в Українській Католицькій Церкві на деяких територіях/. Це - зайвий елемент, який може привести до молитов навіть за уряд, що ставиться вороже до наших національних змагань. Неправильне і намагання Української Православної Церкви дістатися до тої Світової Ради Церков, членом якої є і "церква" Алексея. Навпаки, треба насамперед вимагати, щоб ця московська "церква" була усунена з цієї Ради. Натомість, доцільніше налагодити співпрацю з іншою Радою Церков, яка виступає проти московської "церкви" Алексея.

Українська Автокефальна Православна Церква робить велику помилку, що пов'язується тільки з УНРадою, негуючи інші українські політичні середовища й не згадуючи навіть УПА, як це вчинив Митрополит Мстислав на Соборі УАПЦ та під час Богослужби. Перетворення Церкви на осередок прихильників якоїсь одної політичної групи - це перш за все загроза для самої Церкви, бо Церква має охоплювати всіх українців, не зважаючи на їх політичні погляди або приналежність до такого чи іншого політичного середовища. Необхідно також обмежити владу світських людей в УАПЦ та в інших наших православних Метрополіях, яка часто спихає на манівці наших патріотичних священослужителів.

8. Ми вже сказали, що треба докласти всіх зусиль, щоб Українська Католицька Церква була завершена своїм Патріархатом. Український Православний Патріархат може створитися через тимчас-

сову стадію - Об'єднаний Собор наших трьох Православних Митрополій. Тому всіма силами підтримуємо заходи наших Православних Ієрархів довести до єдності Православних Митрополій в актуальній, реальній на даному етапі формі, не натискаючи на творення Патріярхату, якщо самі наші Православні Владики ще не готові до такої єдності і такого завершення Української Православної Церкви.

Нас зобов'язують постанови IV Великого Збору ОУН про церковні справи. Провід ОУН постійно пригадує їх і уточнює. Кожний член ОУН мусить їх придержуватися.

9. Денаціоналізація, асиміляція, виховання молоді в анаціональному чи неукраїнському дусі також у деяких наших Церквах відбувається через фальшиву політику деяких наших священників і ієрархів та їх оточення. Тому систематично треба боротися за національну душу нашої молоді, за національно-релігійний український зміст, виступаючи проти безнаціонально-релігійного чи чужонаціонально-релігійного напрямку. Боротьба за Патріярхати наших Церков - це боротьба за суверенітет нашої духовости, яка є одним із найголовніших чинників у боротьбі за суверенітет нації з державного погляду.

10. Тому, що ОУВФ не мали окремого Комітету акції за українськість наших Церков та їх Патріярхальне завершення, тому, що ОУВФ не вели в цьому напрямі систематичної акції, а різні Комітети, в яких інколи вирішальну роль відіграють "двійкарі", не завжди ставили на акцію на відповідному рівні, - виникли певні ускладнення. Для "двійкарів" акція за Український Католицький Патріярхат має за мету реабілітувати їх самих, скомпромітованих їхньою радянофільською розкладовою диверсією в українському самостійницькому фронті. Отже, "рухливість двійкарів" в акції за Патріярхат є перш за все наслідком того, що вони програли на відтинку "культ-обміну" з московською агентурою в Києві.

Завдання теперішньої нашої акції на церковному відтинку, головне в справі Українського Католицького Патріярхату, такі:

а/ Видати книжку з документацією нашого становища до Патріярхального завершення наших Церков і наших багаторічних акцій за суверенітет духу в українських Церквах, із систематичним поборюванням інтернаціоналізму, асиміляційних і денаціоналізаційних проявів також на церковному відтинку.

б/ Скласти поновну заяву ОУВФ в справі Патріярхату Української Католицької Церкви, а також - у випадку потреби - з'ясувати становище Проводу ОУН до цілості церковного комплексу в Україні та поза її межами.

в/ Підтримати Загальноукраїнський Комітет за Патріярхальний устрій Української Католицької Церкви, а одночасно старатися елімінувати в ньому впливи "двійкарів", які включилися до акції з певним розрахунком на свою користь. Якщо неможливо повністю усунути впливи "двійкарів" із причини їхньої великої заангажованості в акції, треба докласти всіх зусиль, щоб за жодних умов не допустити "двійкарів" на провідні місця у Загальногромадському Комітеті, в ролі його представників-репрезентантів.

г/ Усіма відповідними способами робити заходи, щоб Митрополит Сенишин підписав ухвали Синоду українських католицьких владик, зокрема в справі створення Українського Католицького Патріярхату.

г/ Тракувати ухвали Синоду українських католицьких владик як ухвали інституції патріярхальної системи, але не задовольнятися таким станом, бо Ватикан може їх не визнати. Тому треба робити відповідну пресію на Ватикан у справі створення Українського Католицького Патріярхату.

д/ Наша Католицька Ієрархія у рамках деяких іновацій доповненого II Вселенським Ватиканським Собором канонічного права для Східних Церков повинна творити dokonані факти, взявши до уваги також зобов'язання Ватикану до Української Католицької Церкви, що впливають з Берестейської унії.

е/ Впливати на нашу Католицьку Ієрархію, щоб вона мобілізувала для підтримки створення Українського Католицького Патріярхату

прихильних до нас членів Ради Єпископів Римської Церкви, яка /ця Рада/ має великий вплив на рішення Папи Римського, а також включала до нашої акції прихильних нашої Церкві Кардиналів і Єпископів Римської Церкви, включно із східними католицькими Патріярхами.

є/ Вести окремі, спеціальні, під нашою фірмою, акції за українськість наших Церков та їхнє Патріярхальне завершення. Коли мова про акцію за Патріярхат УКЦ, то маємо на увазі виразне відмежування нашої акції від акції "двійкарів", від їх домінування, як "речників" акції, якими вони себе висували після того, як зламали український самостійницький фронт виявами свого радянофільства. Наша спільна акція з ними чи публікування їхніх або ними спрепарованих матеріалів у нашій пресі - допомагає реабілітувати цю особливо небезпечну радянофільську течію в українській еміграційній дійсності. Участь деяких наших діячів у спільному фронті з "двійкарами" на церковному відтинку вносить у наші ряди дезорієнтацію і цю помилку треба якнайшвидше виправити. Натомість необхідно наголошувати потребу загально-українського фронту чи Комітету акції, в якому "двійкарі" не зможуть назовні монополізувати акцію за Український Католицький Патріярхат.

ж/ Спроби Митрополита Сенишина творити "Інтернаціональний Патріярхат" візантійського обряду в США шкодять акції за Український Католицький Патріярхат, тому треба їм рішуче протиставитися.

11. Наша акція за Укр. Кат. Патріярхат, а також у зв'язку з нею акція пресова - мусить мати характер серйозної, розпланованої і продуманої дії. Наприклад, не можна негувати Папу Римського і одночасно вимагати від нього, щоб він створив, апробував чи прийняв до відома творення Українського Католицького Патріярхату. Політику Папи, Східної Конгрегації або Римської Курії, некорисну для Української Церкви і української національно-визвольної справи - не тільки можна, а й треба критикувати. Можна і треба робити пресію на Папу в справі Українського Католицького Патріярхату, але не можна заперечувати відносних компетенцій Папи, як голови Католицької Вселенської Церкви, бо в такому випадку нема сенсу до нього звертатися. Акцію за Український Католицький Патріярхат треба вести, опановувати, а не самим ставати жертвами демагогів, не раз із середовища "двійкарів", чи людей релігійно індіферентних або й невірних, які чомусь раптово проявляють демагогічну активність на церковному відтинку. Ми маємо досягнути головну мету: створення Українського Католицького Патріярхату, а не здобувати демагогією прихильників сумнівної вартості, з яких деякі взагалі не вірять у Бога, деякі були колаборантами з окупантами України, а ще інші хочуть нашим коштом здобути собі позиції репрезентантів великої справи. Справу Українського Патріярхату ми перші висунули багато років тому на сторінках нашого журналу "Визвольний Шлях" і автором тих статей був теперішній голова Проводу ОУН.

Пасквільний характер публікацій навіть у великій справі, без серйозної аргументації і фахового знання справи, без включення до акції відповідних громадських та інших чинників - це не шлях до досягнення мети.

У випадку, коли б наша Ієрархія зволікала з власною акцією у справі Українського Католицького Патріярхату, будемо вести акцію своїми методами і своїми силами, згідно з відповідним планом.

12. Доцінюючи значення і вагу церковно-релігійного чинника, головне його моральний, національно-релігійний і виховний аспекти, ми не сміємо забувати чи знецінювати інші наші завдання, як революційно-визвольної організації, що точно визначені постановами IV ВЗ ОУН. Наш фронт у боротьбі з окупантами України - багатогранний, церковна ділянка це тільки одна із його складових частин. І хоч церковно-релігійний комплекс дуже важливий, бо він зрушує наші уми і серця, проте зосереджування нашої уваги тільки на ньому, головне в дії, звужувало б засяг фронту нашої визвольної боротьби. Про це мусять пам'ятати всі наші кадри, як провідні, так і рядові. Скомпліковані справи церковно-релігійного характеру, що виникли між частиною наших кадрів на деяких теренах, треба розв'язувати розважно, доцільно і в жоднім випадку не сміємо допустити до того, щоб вони стали причиною дезорієнтації і послаблення дії наших кадрів у виконванні тих завдань, що їх схвалив IV Великий Збір ОУН. Тому наші кадри мусять пам'ятати, що, крім акції на церковному відтинку, маємо ще незвичайно важливі завдання на фронті безпосередньої боротьби з ворогом. І ті наші завдання не сміємо трактувати як другорядні.

Г. Корецький

ДО СИТУАЦІЇ НА НАШОМУ ГРОМАДСЬКОМУ ВІДТИНКУ В ЄВРОПІ

У звіті європейського референта Суспільно-громадських справ на 7-ій Конференції ЗЧ ОУН, що відбулася рівночасно з IV Великим Збором ОУН, у розділі "підсумки та ствердження", були критичні висновки про "дуже велике применшення нашої уваги до того, що колись давало нашому рухові змогу здобувати впливи й позиції в громадському житті. В усіх місцях помічається притуплення уваги до тих глибинних цілей, що їх поставила перед собою Організація у своїй дії серед загалу української громадськості. Всі наші пляни й заходи спираються все більше на ділово-оперативні маніпуляції і прагматизм, думаючи, що сьогодні ми розпоряджаємо далі тими самими силами та впливами, якими розпоряджали в 50-их роках. Наші завдання на цьому відтинку, - підсумовував звітодавець, - випливають часто не так з потреб і вищих цілей, як із набутого нахилу до будування механічних структур та блоків, які пожирають зусилля і засоби, але не дають тривкої опори чи засобів для реалізації політики та боротьби нашого руху".

Ці загальні ствердження і висновки завершували докладніший огляд ситуації на нашому громадському відтинку в тих країнах, де діяла організаційна сітка також і на відтинку нашої внутрішньої політики. З'ясування суспільно-громадських справ на кожному терені нашої дії закінчувалось висновками і пропозиціями, що треба робити, щоб скріпити й розбудувати позиції Організації Визвольного Фронту.

З того часу минає вже два роки. Постанови IV Великого Збору дали нам і засади нашої внутрішньої політики. У розділі "Суспільно-громадське життя за кордоном" стверджено, що "суспільно-громадське життя... поза межами України... вже є носієм і виразником загальноукраїнського національного життя та загальноукраїнської дії..." А "українські суспільно-громадські організації, товариства й установи за кордоном - це практично єдині форми, в яких можна плекати, вирощувати й розвивати все українське життя, на базі яких можна розбудовувати і здійснювати політичну діяльність". Особливо важливу роль визначено Організаціям Українського Визвольного Фронту.

Термін "Організації Українського Визвольного Фронту" відомий загально на всіх континентах нашої дії, але точно сконкретизований його зміст бачимо головню в заморських країнах, у США і Канаді, де наші суспільно-політичні, громадські, станові й молодечі організації, що стоять виразно на позиціях українського революційного націоналізму, творять один націоналістичний фронт у своїй загальній дії на зовнішній та внутрішній ділянках, ідейно й концепційно є протиставленням до тих українських легальних організацій, які ідейно і дійово пов'язані з іншими політичними напрямками чи середовищами.

На європейському континенті нашої дії термін "Організації Українського Визвольного Фронту" не має такого виразного і практичного політичного окреслення, як за океаном. Бо коли за океаном Організації Українського Визвольного Фронту мають більш ідеологічно-політичний характер, то в Європі споріднені ідейно з ними установи мають радше загально-громадський характер. Все ж до Організацій Українського Визвольного Фронту в Європі можна зарахувати Спілку Української Молоді, що має спільну плятформу в усіх країнах її дії, Об'єднання Українців в Австрії, Об'єднання Українців у Франції, Українську Громаду в Іспанії, Український Допомоговий Комітет у Бельгії, Українську Громаду в Голландії та Союз Українців у Великій Британії. На терені Німеччини тільки деякі складові організації ЦПУЕН можна уважати за організації Українського Визвольного Фронту. Близькими до ОУВФ є і деякі організації українських жінок в Європі, а також деякі комбатантські товариства, студентські гуртки чи громади тощо. Певні впливи можемо мати на український профспілковий рух, що діє у Франції, Бельгії і Німеччині, та на Український Християнський Рух, хоч він майже випав із нашої уваги.

Фактично, як ми вже згадували, в європейських країнах, крім СУМ-у, нема ні одної такої нашої легальної організації чи установи, яка своїм характером і ролю в українській спільноті поза межами України повністю була б тотожна з ОУВФ за океаном, головню з ЛВУ в Канаді та ООЧСУ в США, про призначення яких говорять навіть їхні назви. Українські установи в Європі, що їх ми згадали вище, є суспільно-громадськими по назві й суті. Наш ідейно-політичний вплив на них завдячуємо головню нашій організаційній силі, активності наших кадрів та їх провідній ролі в суспільно-громадському житті. Таким чином ми не тільки закріпили свої позиції та ідейно-політичні впливи в головніших суспільно-громадських організаціях в Європі, напр., в СУБ-і, а й стали певною мірою їх фактичними керівниками, як центральних теренових організацій. Це й стає причиною, чому деякі громадські установи в Європі, в яких ми відіграємо провідну ролю, не уважають за доцільне звужувати свої загально-громадські позиції, які дають їм можливість репрезентувати і унапрямувати життя та діяльність цілого організованого українського суспільства на даному терені. До таких установ належить СУБ у Великій Британії, такими певною мірою є комбатантські об'єднання та жіночі організації. За таку загально-громадську організацію треба уважати і ЦПУЕН, не зважаючи на те, що наші впливи в ЦПУЕН менші, ніж в СУБ-і. Це саме можна сказати й про деякі інші українські громадські організації в Європі.

Такий стан українського організованого громадського життя в Європі, що є під більшим або меншим нашим впливом, вимагає з нашого боку великої і постійної уваги до громадського відтинка, як і плянкової та раціональної політики на поодиноких теренах і загально в континентальному обсягу. Брак координації дії, недомагання на такому чи іншому терені викликають ускладнення і непевність наших позицій в КОУГЦУ, що є громадською надбудовою в Європі.

На жаль, за минулих від IV ВЗ ОУН два роки наші позиції на суспільно-громадському відтинку в Європі не покращали, навпаки – подекуди навіть погіршилися. Зокрема значно погіршилися наші позиції у Франції, де в самому ОУФ, що є майже єдиною нашою організацією на французькому терені, виринули внутрішні конфлікти, які паралізують діяльність ОУФ і дуже послаблюють наші позиції в українському громадському житті на терені Франції. Наслідок такий, що підбудовані з великим трудом наші позиції в місцевому УЦГКФ стали майже знівечені, і то саме в час, коли наш перспективний плян у відношенні до КОУГЦУ та УЦГКФ вимагає скріплення і розбудови ОУФ.

Не краща ситуація і в Голляндії, де українське громадське життя майже завмерло. Нічого конкретного не дали й заходи зміцнити наш вплив на Українську громаду в Скандінавії. Це саме можна сказати і про українські громади у Швайцарії та Італії. Погіршилися дещо і відносини між нами та УХР, до чого спричинилися непотрібні випадки в "Ш.П." та наша політика на французькому терені. Цілковитим припинилася наша активність на відтинку Українського Профспілкового Руху.

В реактивізованому нашими зусиллями КОУГЦУ наші політичні противники зайняли пасивне становище, натомість поза КОУГЦУ готуються до чергового конгресу КОУГЦУ, що має відбутися восени 1970 року. Отже, вони розраховують на перемогу над нами, а нас, як показує теперішня ситуація, може справді чекати поразка на Конгресі КОУГЦУ.

Які ж головні причини складаються на те, що – не зважаючи на сприятливі для нас обставини – ми на українському громадському відтинку в Європі не зміцнюємо наших позицій?

На нашу думку, найголовніша причина – це брак однієї нашої перспективної політики на громадському відтинку. Натомість існують розбіжні, навіть конфліктіві настанови, що частинно є наслідком персональних упереджень між частиною нашого активу, а частинно випливають із різниці поглядів на нашу політику в суспільно-громадському секторі.

Другою причиною є те, що під впливом настанови централізувати наше громадське життя в одній надбудові затрачується відчуття

потреби поживлявати дію тих організацій, що є під нашим впливом, хоч саме від їх сили і активності залежать наші впливи і позиції в різних громадських надбудовах. Помало це призводить до того, що на деяких теренах складові організації громадських надбудов замирають і всі їхні привілеї переходять до надбудов. Так росте "шапка", під якою всихає "голова" і знесилюються "ноги". Ця тенденція притаманна майже всій нашій українській діаспорі, хоч наслідки її можуть бути дуже шкідливі.

Третьою важливою причиною є втрачання власної думки та волі змагатися за наші позиції з іншими. Це видно, зокрема, з протоколів різних нарад проведених надбудов, де наші представники задовольняються переважно "компромісами" і дуже нерадо відверто змагаються з противниками за наш зміст, за наші пляни і програми дії. Разом із тим витворюється фальшиве поняття про боротьбу за наші позиції, начебто вона була виявом некультурної поведінки, браком такту тощо.

І, врешті, існує ще одна дуже важлива причина. В нас усе більше виявляється тенденція окремих людей персоніфікувати себе із функцією у громадському житті. Наслідком цього є те, що зовнішнє обличчя даної громадської організації не може бути іншим – кращим чи гіршим – від обличчя її представника. Як статут КОУГЦУ, так і статут СКВУ виразно вказує, що функції обраних до їх керівних органів людей не мають персонального характеру, а впливають тільки з уповноважень тих організацій, в яких вони займають певне становище і які є складовими частинами одної чи другої надбудови. Іншими словами, напр., голова чи секретар КОУГЦУ або СКВУ не є головою чи секретарем лиш тому, що він персонально заслуговує на це, а також тому, що має відповідну позицію в іншій організації, яка призначила його своїм представником. Отже політику таких представників не може визначувати і диктувати їхня персональна думка чи настанова, а тільки напрямні й рішення установи, яка делегувала їх до керівних чинників даної надбудови. На жаль, у нас бачимо часто протилежні явища, які розвиваються по зовсім фальшивій лінії. Деякі представники наших установ своє становище у надбудовах трактують як персональне і займають таку позицію, яка їм особисто чомусь вигідна, не відкликаються до тої організації, яка їх делегувала, не радяться з її проводом, не заступають його настанов і поглядів. Таким способом, може й несвідомо, перетворюють свою громадську функцію на персональну, яка фактично стає фіктивною. Це обнижує, обмежує і викривлює цілу структуру надбудов, вбиває творчу думку і приводить до штивної системи, з маленькими вогниками життя.

Очевидно, причин нашого теперішнього стану на гром. відтинку є значно більше, ми згадали тільки важливіші. Але коли послідовно будемо їх усувати, то разом з цим прочистимо й нездорову атмосферу і зможемо успішніше, з повним почуттям відповідальності, здійснювати наші завдання. Тоді можна буде перейти і до наступу на зростаючу байдужість до суспільно-громадських справ, яка охоплює все ширші кола нашої громадськості.

В європейських країнах мусимо поживати діяльність тих організацій, які уважаємо за наші, зміцнити їхні проводи відповідними людьми, усунути шкідливі ресентименти там, де вони існують, поробити всі потрібні заходи, щоб забезпечити собі відповідне становище в КОУГЦУ. Мусимо відновити нашу активність і на відтинку профспілкового руху, скріпити наші позиції у Франції. Поживати нашу діяльність у Голландії і Австрії, а також між українцями у Швейцарії, Італії та Скандинавських країнах. Треба використовувати нашу пресу для звідомлень про розгортання праці наших організацій.

Це на найближчий час найголовніші завдання нашого громадського сектора в Європі, здійснювання яких дасть нам можливість відзискати ініціативу, як необхідну передумову нашої активної політики на громадському відтинку.

Кожний член ОУН, що займає провідне становище в наших легальних організаціях і їх надбудовах, відповідає за свою діяльність перед організаційними чинниками. А це означає, що він зобов'язаний вести таку політику на суспільно-громадському відтинку, яка згідна з постановами IV ВЗ ОУН, з директивами Проводу, вказівками і плянами Суспільно-політичного сектора чи Референтури громадських справ.

=====

СПРАВА СПОГАДІВ І СВІДЧЕНЬ ЯК МАТЕРІЯЛІВ ДО ІСТОРІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1920-1970 РОКІВ

/Доручення-інструкція/

На IV Великому Зборі ОУН в 1968 році, а згодом у статті "Хто за нас напише?" /"Бюлетень Проводу ОУН", ч. 1/4, 1970 р./ обговорено і з'ясовано необхідність списування спогадів і свідчень як матеріалів до історії Української Національної Революції 1920-1970 років, а головне в найновіші часи. У зв'язку з цим, усім членам ОУН і організаційним клітинам усіх ступенів доручається:

1. Почати організованим порядком плянову акцію масового списування всіма нашими членами і симпатиками спогадів та свідчень про всі події і людей, що мають будь-яке відношення до визвольної боротьби українського народу останнього півсторіччя, а далі - і до політичних дій на еміграції, та можуть служити матеріалом до історії української національної революції 1920-1970 років. Сюди належать:

а/ участь у збройній боротьбі в рядах українських військових формацій на всіх теренах України і поза її межами під час першої і другої світових воєн, зокрема в діях Карпатської Січі, ДУН, УПА і збройного підпілля ОУН;

б/ участь у підпільних революційних, бойових і піввійськових організаціях, як УВО, ОУН, СВУ, СУМ, Похідні Групи ОУН і т. д., та свідчення про їхні дії і чини;

в/ спогади і свідчення про переживання власні та інших українських націоналістів-революціонерів у ворожому полоні, ув'язненні, слідстві, в тюрмах, кацетах, концтаборах, на засланні /тут, зокрема, про повстання каторжан на Сибірі/ і т.д.;

г/ спогади і свідчення про участь і переживання українців у чужих і ворожих військових чи партизанських з'єднаннях;

г/ спостереження з часів еміграції - про участь українських націоналістів в організованому житті й праці українських скупчень по таборах ДП та в розсіянні по різних країнах світу, з узглядненням партійного зрізничкування, боротьби з ворожою агентурою і т. д.

2. Окрему увагу присвятити зібранню даних і матеріалів:

а/ до історії ОУН поодиноких районів і областей України, за часів окупації польської, німецької, московської та під час воєнних дій;

б/ до виготовлення якнайповнішого реєстру всіх, що загинули в боротьбі українських націоналістів-революціонерів, на полях боїв, в ув'язненні, від тортур на слідстві, розстріляних, померлих від виснаження і т. п., з поданням імен і прізвищ, дати і місця їх народження, смерті, обставин їх загибелі та можливих інших важливих даних.

3. Доповнення до "Нарису історії ОУН". На маргінесі першого тому книги "Нарис історії ОУН", що появилася у 40-річчя боротьби ОУН, зголошено вже чимало критичних зауважень, зазначаючи "перекручення" деяких фактів, дат, прізвищ, назв місцевостей і т. п. та пропущення не раз важливих подій і акцій доби 1920-1939 рр. Отже, в рамках акції списування спогадів треба також присвятити значну увагу цій справі. Книгу "Нарис історії ОУН" слід читати з олівцем в руках і записувати всі помічені неточності, а подані в ній не раз дуже скупі факти доповнювати власними спогадами і свідченнями наочних свідків тих подій. Всі ці виправлення, уточнення і доповнення будуть узяті до уваги в чергових виданнях історії ОУН.

4. Щоб виконати це доручення, у всіх клітинах, від звена починаючи, по через Станиці і ОП аж до ТП, треба визначити одного відповідального за цю справу члена, до якого належатиме:

а/ провести розмови з кожним із своїх друзів на тему списання його спогадів і свідчень, зареєструвати, до якого часу і до якої території вони будуть стосуватися та про які визначні події та людей він міг би дати свої свідчення;

б/ устійнити спосіб і приблизний час, як і коли ці спогади будуть списані на папір: чи даний член сам їх напише, чи волів би комусь все розповісти, щоб той записав, і т. п.;

в/ відшукати в даній місцевості охочого нашого члена або симпатика, який міг би допомогти бажаючим у списуванні їхніх спогадів і свідчень;

г/ якщо хтось із наших членів чи симпатиків має вже списані свої спогади, він повинен передати їх організаційним чинникам до архіву або відповідного використання уже тепер;

г/ якщо хтось має пам'яткові знімки з минулих років, що можуть служити як ілюстрації до історії наших визвольних змагань, зокрема про загинутих наших друзів, треба зробити опис кожної знімки і передати всі зібрані світлини, або їх фотокопії, разом із іншими зібраними матеріалами і документами;

д/ кожному опитуваному треба виразно роз'яснити, що списування спогадів має на меті зберегти для історії українських визвольних змагань цінні джерельні матеріали, а при тому сплатити наш довг повинности супроти поляглих Друзів. Списувані тепер спогади не обов'язково призначені до негайного опублікування, а якщо пізніше, за згодою автора, той чи інший спогад буде опублікований в одному з наших журналів /"Визв. Шлях", "Шлях Перемоги", "Гомін України", "Вісник ООЧСУ" та ін./, чи в окремому збірнику, то в ньому будуть пропущені прізвища тих осіб щодо яких немає певности, чи вони загинули чи живуть; це саме стосується до назв місцевостей.

е/ Коли йде про методику списування спогадів, то, мабуть, найдоцільніше писати їх у формі власного життєпису, бо це дасть гарантію, що не буде поминена жодна важлива подія, дата, місцевість, постать, зв'язані таким чи іншим способом з історією визвольних змагань українського народу.

а/ Деякі друзі приготавляють, або мають вже готові, обширні спогади із своїх переживань та праці в підпіллі, в тюрмах, в концтаборах, у бойових рядах і т.д., і цього матеріалу, з одного тільки життя, вистачить на велику книгу, або й на кілька томів. Такі більші праці членів нашого середовища дуже побажані і до їх писання треба заохочувати всіх, хто має до цього хист. Добрий приклад у описуванні спогадів повинні давати насамперед наші провідні члени.

ж/ Акцією списування спогадів і свідчень треба старатися охоплювати також ті одиниці з-поза наших рядів, які були наочними свідками дуже важливих для нас подій. Їх треба тактовно переконувати, що їхні свідчення потрібні для історії, а тоді списувати з ними формальні протоколи.

з/ Вислід цих початкових розмов-опитувань із кожним членом на тему списування спогадів треба передати до вищих організаційних чинників впродовж одного місяця від дня отримання цього доручення, щоб можна було зорієнтуватися щодо засягу запланованої акції. Про дальший хід і осяги на цьому відтинку праці всі орг. клітини обов'язані звітувати вищим організаційним чинникам кожного кварталу.

Друзі!

Справа, яку порушено в цій інструкції, вельми важлива і пекуча не тільки для нас самих, а й для майбутніх поколінь, для історії. Коли з байдужности чи звичайного лінивства занедбаємо цю справу, - багато славних діл і світлих прикладів героїства наших поляглих Друзів підуть у забуття, а на столі історії залишиться брудна і брехлива писанина ворогів України і взагалі наших ненависників, які систематично і пляново викривляють, фальшують нашу історію та оплюгавлюють нашу святу боротьбу. Хвиливе наше перебу-

вання у запіллі, у вільному світі, маємо використати всебічно також для того, щоб записати все минуле, всі чини, як наші так, зокрема упавших Друзів, та зберегти для історії. Це буде виконанням одного з невідкладних наших обов'язків перед Україною і рідним народом.

=====

ЗАВВАЖЕННЯ ДО ЗАВДАНЬ СКВУ

У зв'язку з різними енуціяціями компетентних і некомпетентних чинників СКВУ, а також з деякими неясностями між нашим Активом, уточнюємо наше розуміння завдань СКВУ, згідно з постановами IV Великого Збору ОУН про нашу внутрішню політику.

СКВУ - світова українська громадська централія, завдання якої, з погляду ОУН, ясно визначені IV Великим Збором ОУН і пленарними нарадами Проводу. До завдань СКВУ належить:

а/ Зберігати національне "Я" української спільноти на чужині, її національне обличчя та українські національні ідеї; допомагати українському народові в його багатогранній боротьбі з окупантами. І власне з політичного погляду необхідний поділ функцій між громадським і політичним секторами.

Відмежовування стисло політичних акцій від генеральної оборони прав людини і націй - справа важлива і складна, бо в засаді кожен українець має боронити права України, для чого він і опинився на чужині. Проте, розмежування поміж діями громадського центру і діями політичних чинників мусить бути кожночасно застосовуване, щоб громадський центр не став політичним та не перекладав своїх завдань і функцій на політичний сектор.

Наприклад, не може бути так, щоб ОУН чи евентуально наш визвольно-політичний центр мали організувати дитячі садки та укласти підручники для народніх шкіл, а СКВУ вислав делегатів на міжнародні політичні конференції чи до міністерств закордонних справ, замість дбати, щоб в університетах наші студенти вели акцію за створення катедр українознавства, щоб професори чужих університетів мали добрі наукові праці про проблеми України і Сходу Європи, щоб Енциклопедія Українознавства не була напихана лівизною, щоб "Історія України" Василенко-Полонської появилася теж чужими мовами у видавництвах чужих університетів, щоб були фонди на видавання корисних українській визвольній справі праць і для поглиблення українознавства, щоб виходили переклади праць західніх авторів із гуманістичних наук і взагалі з такої літератури, яка дає нові творчі ідеї у світову скарбницю літератури, а Україна їх не має, бо Москва намагається накинати їй тільки свої ідеї і свою літературу.

Це завваження є тільки прикладом, що має нам допомогти чітко визначити подрібні завдання, які мусить виконувати не політичний, а громадський центр.

б/ Опрацювання комплексу виховно-освітніх засобів для скріплення і розбудови української національної спільноти та її боротьби проти асиміляції, денаціоналізації, інтеграції в чужому національному організмі. Зокрема маємо на увазі: виховно-освітні засоби на відтинку молоді, організування і розбудова українського шкільництва, почавши від народніх і середніх шкіл аж до колегів і університетів включно; видавнича діяльність - уніфікованих підручників навчання в українських школах, виготовлювання і публікування підручників для чужих шкіл і університетів з комплексу українознавства і Сходу Європи, подавання чужим енциклопедіям українознавчих матеріалів, виправлювання фальшивої документації

чужинців про Україну; допомога нашим високим школам, закладання українських гімназій, піклування про рідні школи різного типу та поповнювання духовних семінарій надійними кандидатами на священічне звання.

в/ Опрацювання пляну акції за український дух, українську мову й наш обряд в обидвох наших Церквах; протиставлення денаціоналізації і латинізації в українських Церквах та елімінування будь-яких залишків російськості; реформування в національному дусі наших церковних шкіл; систематична дія за патріарше завершення наших Церков, зокрема Української Католицької Церкви; мобілізування чужих Церков, наукового, культурного й мистецького світу на захист України та її прав, постачання йому наукової документації про стан в Україні, про московський геноцид, терор і переслідування, як і історичної документації, яку русофільські кола представляють світові у фальшивому світлі; робити заходи, щоб фінансування катедр українознавства було державне, замість Гарвардської практики, яка в зіставленні з ефектом не виправдує себе повністю, тим більше, що можна добитися державних катедр українознавства в тих університетах, де є українські студенти, як це з успіхом розв'язано у Вотерло /Канада/. /Таку можливість треба брати до уваги у Сідней, Мельборні /Австралія/, в університетах Великої Британії, Німеччини, США, Канади, Аргентини і т. д./.

г/ Різногранна харитативна акція: підтримка СХС, допомога нашим в'язням у концтаборах, вдовам і сиротам загиблих учасників за визволення України, потерпілим землякам від різних стихійних лих, землетрусів, повені тощо; стипендії для здібних українських студентів, які студіюватимуть безпосередньо корисні нашої визвольній справі дисципліни; захист наших в'язнів і переслідуваних культурних діячів на відповідних міжнародних чи державних форумах.

г/ Дія на міжнародному відтинку гуманітарного і суспільного характеру: Міжнародний Червоний Хрест, Міжнародна Амнестія, Міжнародна Рада Християнських Церков протиставна до Світової Ради Церков – коляборанта московської церкви Алексія, Антикомуністичний Союз Профспілок, а також подібні установи та серед інтелектуалістів різних країн світу, організацій письменників, мистців тощо.

Так, напр., здорове й моральне національне виховання молоді має більше цікавити СКВУ, ніж якась конференція у Тегерані, де мали їхати представники політичного світу. Кожночасне розмежування завдань СКВУ від завдань політичних чинників мають проводити наші представники, визначаючи примат для політикум Організації, а не СКВУ.

Участь у політичних міжнародних конференціях організацій типу ВАКЛ, АПАКЛ, ЕРС та подібних, як і акція перед урядами чужих держав у стисло політичних справах – не гуманітарних чи харитативних – належить до політичних чинників, як представників політичної боротьби у відомому розумінні цього слова, а не до СКВУ.

=====

В інших середовищах

МАНІВЦІ УРДП

Майже ціла "історія" т. зв. Української Революційно-Демократичної Партії /УРДП/, що її заснував Іван Багрянний на еміграції, позначена безперервними внутрішніми зударями як ідеологічно-політичного, так і програмового характеру. В тих зударях майже постійно перемагали течії націонал-комунізму, а то й просто укапізму, що стало головною причиною незмінних внутрішніх криз цієї української, псевдodemократичної, емігрантської партії.

Після смерті Івана Багряного, лідера УРДП, почалась у тій партії і боротьба за владу. 31 січня 1963 р. в Новому Ульмі /Німеччина/, зараз після похорону Івана Багряного, відбулося об'єднане засідання членів ЦК, Контрольної комісії та Партійного Суду /УРДП/, що прибули з Німеччини, Австрії, США, Канади та Голландії. На цьому засіданні обрано Секретаріят Центрального Комітету УРДП в такому складі: Федір Гаєнко - генеральний секретар, Василь Міняйло - орг. секретар, Андрій Ромашко - секретар ідеологічних та інформативних справ, Віталій Бендер - секретар зовнішніх справ, Андрій Глінін - секретар видавничих справ, Олексій Собчинський - секретар військових справ та Ананій Широкопест-Нікітин - секретар фінансових справ.

Тоді ж ухвалено, що наступний, 5-ий з'їзд УРДП має відбутися у 1964 році. Але такий стан тривав аж до жовтня 1965 року, бо запланованого з'їзду не вдалося підготувати. У жовтні того ж року /2-3.10.1965/ відбулося посвячення пам'ятника на могилі І. Багряного, а потім /в Новім Ульмі/ відбувся і пленум ЦК УРДП. Переобрано генерального секретаря Ф. Гаєнка і поширено Секретаріят ЦК до 11 осіб. Новими членами ЦК УРДП стали: Іван Тарасюк, Віталій Бендер, Михайло Воскобійник, Микола Степаненко і Василь Гришко.

Вибрано й окрему Комісію для підготовки 5-го з'їзду УРДП. У схвалених політичних постановах на цьому пленумі звертають на себе увагу такі точки:

"1. Політику мирного співіснування слід не лише демаскувати, а й усіяло використовувати в інтересах політики визволення.

2. Проблема "Зустрічатися, чи не зустрічатися?" із земляками не мусить стати приводом до ворогування між еміграцією.

3. Поряд із викриттям колоніального визиску України, треба ширше пропагувати наявність елементів державности України, що пробивається навіть через ґорму УССР".

Як бачимо, в тих постановах сказано вже "і сьак, і так": і "політику мирного співіснування" /з СССР-Москвою/ треба використовувати, і наявність елементів державности... УССР" треба пропагувати.

Генеральний секретар УРДП Ф. Гаєнко постійно поглиблював цей "лівий" /насправді, радянофільський/ курс, прямував до того, щоб відверто визнати УССР за "українську державу", пропагувати співіснування з комуністами та нав'язувати контакти із висланниками "Комітету для культурних зв'язків із зарубіжними країнами".

На сторінках "Українських Вістей" /органу УРДП, Новий Ульм/ почалась заплутана дискусія, у якій Гаєнків курс пропагував Віталій Бендер /статті "Новий етап"/, а підтримували його М. Шинкар, П. Волиняк та інші. Сам Ф. Гаєнко затісняв співпрацю з "відомим" Андрієм Білинським та поміщував на сторінках "У.В." його статті. Треба зазначити, що після появи книжки А. Білинського "Ми і світ", навіть І. Багрянний заборонив був друкувати його статті в "У.В.", вважаючи його за непевного.

"Правий" курс в ЦК УРДП заступав Іван Тарасюк. Людина ідеологічно й політично не дуже-то вироблена, але - як член ВО УНР-ди - був під впливом Миколи Лівницького.

Так почалась боротьба за "лідерство" в УРДП. Проти Ф. Гаєнка виступив М. Степаненко, не зважаючи на те, що в той час між його і Гаєнковим "курсом" ще не було різниці. Багато членів УРДП, що знали М. Степаненка особисто, уважали його за хитруна, комбінатора, за фальшиву людину.

Як М. Степаненко, так і Ф. Гаєнко були прихильниками "спільного фронту з двійкарами" і робили заходи, щоб "двійкарів" прийняти до УНРади.

У США п. Сендзік, член УНДС, не погоджувався з політикою Миколи Лівицького, тому виступив із УНДС і вступив до УРДП. Тут він став одним із близьких дорадників Миколи Степаненка.

Комісія для підготовки 5-го з'їзду УРДП не могла підготувати з'їзду, тому всі справи треба було далі розв'язувати на пленумі ЦК УРДП.

16-17 березня 1967 року в Мюнхені відбувся пленум ЦК УРДП, на якому Ф. Гаєнко зрезигнував із посту генерального секретаря. Замість Ф. Гаєнка - обрано на цей пост Миколу Степаненка. Так після цього "березневого" пленуму ЦК УРДП, у новому складі ЦК УРДП були: Микола Степаненко - генеральний секретар, Іван Тарасюк - перший заступник і керівник організаційних справ, Михайло Воскобійник - заступник генерального секретаря і голова Координаційної ради /Крайові комітети США і Канади мають для координації Раду/, Юрій Свириденко, Андрій Ромашко, Василь Міняйло, Олексій Собчинський, Андрій Глінін, Петро Дубок, Антін Гурський - члени-секретарі.

Микола Степаненко почав підготовляти з'їзд УРДП і підбирав собі таких делегатів, які були йому вигідні. Знаючи, що члени Крайового комітету УРДП в Німеччині - І.Тарасюк, В.Міняйло, О.Собчинський та інші - ставляться до нього негативно, він створив інший Крайовий комітет із людей, наставлених для нього прихильно. З цього приводу прийшло до різких ударів і великого напруження.

На 5-му з'їзді УРДП в статуті партії запроваджено деякі зміни, до яких належить і новий пост - голови УРДП. Вибрано на голову УРДП - Василя Гришка, а його заступниками - Степаненка, Волиняка, Воскобійника і Гаєнка. Секретаріат ЦК УРДП обрано з 11 осіб. Перший заступник голови УРДП, Степаненко, став генеральним секретарем, як діловий керівник партії. Голова УРДП, В.Гришко, повинен був бути репрезентантом.

Фактично, з'їзд делегатів не уточнив обов'язків голови і генерального секретаря УРДП, тому в практичній роботі між ними відразу виникли конфлікти. Амбітний В. Гришко не хотів бути для партії тільки "іконою", а М. Степаненко, як діловий керівник партії, не уважав за потрібне радитися у праці з В. Гришком і зробив крутий поворот "направо". Почав обвинувачувати Гришка за "лівий курс" і відхід від лінії І. Багряного. Висунув і закиди, що В. Гришко і Ф. Гаєнко ідуть спільно з "двійкарами", на шкоду УНРаді. Так почався поділ УРДП на "лівих" і "правих". Гришка підтримує Гаєнко - фактичний закулісовий "майстер".

У Німеччині провідні члени УРДП, - Тарасюк, Собчинський, Міняйло та інші, - що раніше були проти Степаненка, ображені його інтригами і створенням іншого Крайового комітету, тепер підтримали Степаненка тому, що він веде "правий курс". В. Гришко користуючись підтримкою членів УРДП у США і Канаді, головно Волиняка і Воскобійника, засудив М. Степаненка і усунув з УРДП. Але Крайові комітети УРДП в Англії, Німеччині та Аргентині не дали підтримки В. Гришкові й стали боці М. Степаненка. Не зайняв ще ясного становища Крайовий комітет УРДП в Австралії.

В. Гришко приїхав із США до Німеччини й почав працювати в американським радіо "Свобода". З допомогою Гаєнка і Глініна узяв під свій контроль орган УРДП "Українські вісті".

Микола Степаненко написав "До членів і Верховних органів" УРДП листа, що має 18 сторінок друку. Появилися й інші листи - лист Федоренка до Шинкаря, лист Широкостепа, лист Крайового комітету УРДП в Німеччині й т. д. Всі ті листи дуже цікаві, бо висвітлюють цілий ряд внутрішніх справ та роблять провідним членам УРДП поважні закиди.

Так Степан Федорівський у своєму листі стверджує, що П. Волиняк займається провокативною роботою, має контакти із советським посольством і т. п., словом - людина непевна.

Про Ф. Гаєнка С. Федорівський пише, що він в Австрії /Зальцбург/ був у російському середовищі, разом із росіянами і просовєтськими елементами зривав український національний прапор.

Сухаревський у своєму листі каже, що Гаєнко, після смерти І. Багряного, говорив, що українці мусять працювати спільно з росіянами, бо самі не здібні будувати державне життя.

М. Степаненко під час латинських Різдв'яних свят мин. року відвідав Англію і Німеччину та скріпив між місцевими членами УРДП своє становище. Він і його прихильники сподіваються упадку "Українських вістей", бо - на їх думку - без їхньої підтримки "У.В." не втримаються. Щоправда, беруть до уваги можливість, що "У.В." можуть підтримати якісь чужі чинники.

В УНРаді М. Степаненко, як віцепрезидент, і Тарасюк, як член ВО /Фінансовий ресорт/, ведуть спільну лінію з М. Дівицьким проти "двійкарів" і схвалюють усунення Фіголя.

Натомість Гаєнко, голова фракції УРДП в УНРаді, разом із "двійкарами" і М. Добрянським /УНДО/ діють проти М. Степаненка.

Тепер у кожній країні, де є члени УРДП, крім заяв Крайових комітетів УРДП, іде агітація, хто за ким. На нашу думку, більшість членів УРДП буде за М. Степаненком. За Гришком і Гаєнком є, мабуть, не більше, як 30% членів УРДП. Але тому, що "У.В.", як орган партії, в руках Гришка, витворюється враження, що М. Гришка підтримує більшість членів УРДП.

Така внутрішня ситуація в УРДП була на початку цього року і нема підстав сподіватися, що вона зміниться на краще, бо - як твердять самі члени УРДП - між Гришком-Гаєнцом і Степаненком із його прихильниками - порозуміння неможливе.

С. Волинський

=====

З М І С Т

Б. Підмогильний: ОБЛИЧЧЯМ ДО УКРАЇНИ	1
З НАЙНОВІШИХ ДОКУМЕНТІВ	7, 11, 13, 18, 30, 36
І ВІСТОК З УКРАЇНИ	
Мартин Сулятич: IV ВЗ ОУН І НАШІ ЗОВОВ'ЯЗАННЯ	8
Є. Мстислав: МОРАЛЬ І ДИСЦИПЛІНА <i>КО... ЗВ...</i> <i>у мене бильк</i>	
М. С.: БУДЬМО ЧУЙНІ! ДЕЗІНФОРМ - ДІЄ!	14
Д. К.: НОВА СТАДІЯ КАГЕБІВСЬКОГО НАСТУПУ	19
М. Євгенович: ДО СПРАВИ ВИШКОЛУ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ КАДРІВ <i>КО ЗВ</i>	31
Б. П.: АКТУАЛЬНІ ЦЕРКОВНІ ПИТАННЯ	37
Г. Корецький: ДО СИТУАЦІЇ НА НАШОМУ ГРОМАДСЬКОМУ ВІДТИНКУ В ЄВРОПІ	41
СПРАВА СПОГАДІВ І СВІДЧЕНЬ /доручення-інструкція/	44
ЗАВВАЖЕННЯ ДО ЗАВДАНЬ СКВУ	46
С. Волинський: МАНІВЦІ УРДП	48
ЗМІСТ:	50

=====